

SBF Yemekhanesinde Fiyatlar arttı yemekler düzelmedi

(BYYO - ÖZEL) — SBF Yemekhanesinde fiyatların artmasına karşın, yemeklerin düzelmemesi öğrencilerin eleştirilerine yol açmaktadır. Bazı yemeklerin öğrenci, öğretim

üyeleri ve çalışanların midelelerini bozduğu saptanmıştır.

Bu konuda kendisiyle görüşülen yemekhane sorumlusu Sadık Arslan, «Söz konusu mide bozulmalarının olduğu gün, yemekhanede zeytinyağı bar-bunya verildi. Yemegin zeytinyağı olması nedeniyle bir gün önceden pişirilmesi rahatsızlıklara neden oldu» demiştir. Arslan yemekhanenin eskiden malzeme deposu olarak kullanıldığını, salonun çalışanlar için sağlık açısından elverişli bir konumda olmadığını da belirtmiştir.

Yemekhane gelirinin, memur ve öğrenciler için SBF bütçesine konular sosyal transferler ve günlük satışlardan karşılandığını kaydeden (Devamı 13'ncü Sayfada)

SBF Yönetim Kurulu Derslere Devam Zorunluluğu Koydu

(BYYO - ÖZEL) SBF Yönetim Kurulunun 10 Aralık 1980 günü yaptığı toplantıdan sonra öğretim üye ve yardımcılarına gönderilen yazıda bütün derslerde yoklama yapılacağı belirtilmiş ve şöyle denilmiştir:

«Öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin sağlanamaması nedeniyle, yönetimde önceki dönemlerde uygulanamayan devam zorunluluğunun aranması yolundaki Yönetim Kurulu kararının kaldırılmasına ve Fakülte Yönetiminin öğretim üye ve yardımcıları ile Yabancı Dil öğretmenlerinin uygun bulacakları yöntemlerle yoklama yapılmasına karar verildi.»

Bir BYYO Öğrencisinin Kitap Harcamaları 4 Yıl Süresince 10 Bin Lirayı Aşıyor

(BYYO-ÖZEL) — Okula 1978 yılında giren bir öğrencinin mezun olana değin alınması zorunlu kitap ve teksirleri yaptığı harcamaların 10 bin lirayı aştığı saptanmıştır.

Yapılan bir araştırmaya göre, bir öğrencinin öğrenim gördüğü dört yılı içinde 10 bin lirayı aşan kitap harcamaları «zorunlu» olmayanlar da eklenmesi halinde ise 15 bin lirayı bulmaktadır. Kitap ve teksir fiyatlarının her yıl en az % 100 zam gördüğü vurgulanan araştırmada, «bu yıl okula giren bir öğrencinin kitap ve teksir giderlerinin bu miktarı kat kat aşabileceği» de belirtilmiştir.

Ders Sayıları
Birinci ve ikinci sınıflarda

SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ LİSANS ÖĞRETİM ve SINAV YÖNETMELİĞİ DEĞİŞTİRİLDİ

- ★ Birinci sınıftan başlayan bölüm sayısı beşe çıkartıldı
- ★ Öğrenciler bölümlere ÜSS puanına göre girecek
- ★ Yeni yönetmeliğin uygulama dönemi henüz saptanmadı

(Faruk BİLDİRİCİ - BYYO) Siyasal Bilgiler Fakültesi lisans öğretimi ve sınav yönetmeliği değiştirilerek, birinci sınıftan başlaması öngörülen bölümlerin sayısı beşe çıkarıl-

mış, bölümlere öğrenci alınmasında Üniversite giriş sınavlarında alınan puanların esas alınması yöntemi getirilerek, yönetmeliğe bazı geçici maddeler eklenmiştir.

Resmi Gazete'nin 18 Mayıs 1980 tarihli sayısında yayınlanan SBF lisans öğretim ve sınav yönetmeliğinin uygulanacağı öğretim dönemini Yönetim Kurulu henüz saptamıştır.

BEŞ BÖLÜM

Yönetmeliğin değiştirilen üçüncü maddesine göre, daha önce dört olan bölüm sayısı, «İşletme, İktisat, Siyaset ve Yönetim Bilimleri, Sosyal Politika, Uluslararası İlişkiler» bölümleri olarak beşe çıkarılmıştır. Öğrencilerin kendi isteklerine göre bölümlere ayrılmam yolumu yerine, bölümlere ayrılmada Üniversite giriş sınavlarında alınan pu-

(Devamı 13'ncü Sayfada)

TÜM DENETİME KARŞIN

Üniversiteye sahte belge ile öğrenci girdiği anlaşıldı

(İhsan Kılıç-BYYO)

Tüm denetime karşın, Üniversite Seçme Sınavları sonucunda bazı kişilerle sahte fotoğraf ve belgelerle Fakülte ve Yüksekokullara kayıt yaptırıldıkları saptanmıştır. Bu arada okulumuza da S.E.'nin girişi haksız bulunmuştur.

Okul Sekreteri Yalçın Tarcan'dan alınan bilgiye göre kayıt yaptıran öğrencilerin dosyaları denetlenirken, bazı dosyalardaki belgeler kuşku uyandırmış, Okul Yönetiminin oluşturulan üç kişilik bir komisyon tarafından yapılan incelemede S.E.'nin belgelerin-

(Devamı 13'ncü Sayfada)

BYYO Müdürü Prof. Akmut arkadaşlarımızla konuşuyor.

BASIN YAYIN YÜKSEK OKULUNDA UYGULAMALI ÇALIŞMALAR DAHA ÇOK AĞIRLIK VERİLECEK

OKUL MÜDÜRÜ PROF. DR. ÖZDEMİR AKMUT
ÖĞRENCİLERİN BASİMEVİ VE STÜDYODAN
DOĞRUDAN YARARLANACAKLARINI SÖYLEDİ

YAVUZ TEKİN

Okul Müdürü Akmut, gazetemizin çıkışıyla ilgili olarak bunun yıllardır duyulan bu-

yük bir eksikliği gidereceğini, önem verdiği konulardan birinin öğrencileri basimevi ve stüdyodan en geniş ölçüde yararlandırmak olduğunu söylemiştir.

Prof. Dr. Akmut, sinema salonu ile de ilgilendiğini, salonun onarımından sonra gösterime açılabileceğini belirtmiştir.

SBF İşletme İktisadi Kürsü
(Devamı 13'ncü Sayfada)

TAŞLAMA

Basın ordusunda, istihbaratının güçlüğü, geniş ve etkin çevresi, politikacılara korku vermesi ve küstahlığıyla ün salmış bir «Kurmay», mahalli bir savaşımdan kaçtı!

Oysa amacımız savaşmak değil, «Amaca giden her yol meşru olabilir» kabildinden ünlü bir profesyonelce dostça söyleşi yapıp önceki almaktır.

Tanrı bizi kötü yollara saptırmaktan korudu!

(Devamı 14 Sayfada)

NASIL OLUŞTU?

1980-1981 öğretim yılı okulumuzda yönetim değişikliğinin yanısıra bir uygulama gazetesinin de doğum yılı oldu. Geçen yıl Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Bölümü öğrenci üyelerinden Dr. Yazgülu Aldoğan, IV. sınıf öğrencileriyle bir yazın-sanat dergisi çıkarmayı amaçlıyordu. Bu dergide tüm öğrencilerin yazıları değerlendirilecekti.

Ancak, IV. sınıf Gazetecilik ve Halkla İlişkiler bölümünün uygulamalı dersinde bu tasarı, nasıl bir ders yöntemi izlenmesi arzulanı konusuyla birleşti. Bu birleşim, eldeki olanaklarla kıyaslandı. Sonuçta Doç. Dr. Oya Tokgöz, Öğretim Görevlisi Nevzat Dağı, Dr. Yazgülu Aldoğan ve biz öğrenciler bir yayın organı çıkarma isteğinde anlaştık.

PIYASA ARAŞTIRMASI

Bu anlaşmanın ardından, yayın organının yönelceği kitlenin istek ve beklentilerini saptamak amacıyla bir anket düzenlendi. Kota örneklemesine göre seçilmiş 65 öğrenci üzerinde uygulanan bu anketle arkadaşların nasıl bir biçim ve içerikte yayın organı arzuladıkları belirlendi.

Bir yandan anket uygulanırken, diğer yandan tüm arkadaşların katılımlarına açık bir isim kampanyası düzenlendi. Kampanya sonrasında önerilen isimlerden "Görünüm", "BYYO'dan Görünüm" biçiminde değiştirilerek kabul edildi. Bu arada önerilen Bakaç, Ayırtı, Beti, Artagan gibi isimler, arkadaşlarımızın Öz Türkçe konusundaki bilgilerini de sergiliyordu! Kampanyanın bir ilginç yönü ise okul çalışanları tarafından çok sayıda atılmış olan, "Yılmaz Günel Gazetesi" önerileriydi. Anket ve isim kampanyası sonuçları panolar aracılığıyla arkadaşlara duyuruldu.

Hazırlık çalışmaları sırasında ilgili bölüm öğretim üeleri ve Müdürümüz Prof. Dr. Özdemir Akmut'un ısrarlı çabaları, çeşitli ikna yöntemlerinin de uygulanmasıyla, Döner Sermaye Yönetim Kurulundan gerekli parasal kaynak sağlandı.

DAKİLO SAVAŞI

Para da bulununca "BYYO'DAN GÖRÜNÜM" cümler yoğun bir çalışma içine girdiler. Bir yandan konular saptanıyor, görevler dağıtılıyor, ünlülerin dışında gizli kalmış yetenekleri günışığına çıkarma uğraşı sürüyordu. Bu arada olan, Yazgülu Hoca'nın odasına oluyordu. Çünkü bir gazetenin dizgi baskı dışındaki tüm servislerinin görevini bu oda görüyordu. Sigara dumanları arasında, tek daktilo-yu ele geçirme savaşımı kıran kıranaydı. Sonunda, odadaki yoğun dumana dayanamayan Hocamız, iki kişiden fazlasının sigara içmesini yasakladı.

REKLAM KAMPANYASI

Mutfak çalışmalarının yanısıra "BYYO'DAN GÖRÜNÜM"ün reklam kampanyası için afiş hazırlıkları çeşitli önerilerle sürüyor, en sonunda afişler Şevket Evliyazlı Hocamızın olaya el koymasıyla basılıyor, Okul Sekreterimizin de onayıyla tüm Okul'un ve Fakülte'nin duvarlarını süslüyordu.

Mizanpa (sayfa düzenleme), çalışmaları ise Evliyazlı Hoca'nın "Beyaz saçlarının" otoritesiyle düzenli ve tartışmasız geçti. Sonunda gördüğünüz "şık" sayfalar hazırlandı.

BASİMEVINDE

Bu arada basımevinin gündelik işlerinin durdurulup, gazetemizin hazırlanmasına ayrılması için, basımevinin kuruluş amacı ve işlevleri konusunda uzun tartışmalar gerkti. Bu konuda yine en büyük ilgi ve yakınlığı basımevi emekçileri gösteriyor, gazetemizi yetiştirmek için tatil günleri çalışmaya öneriyorlardı. Ancak tüm bu engeller bu kez de Müdürümüzün ağırlığını koymasıyla aşıldı.

Bu arada Yönetim Kurulunda Hocalarımız, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü olmamak için tüm yolları denediler ama başaramayınca çözümü, sorumluluğu ortaklaşa yüklenmekte buldular.

Basımevinde sayfalar dizilir, tertiplenirken en büyük güçlüğü yazılarımızı sığdırmakta çektik. Yazı İşlerinin en büyük sorunu olan yazı sıkıntısı, bizde yer sıkıntısı olarak değişiyor, önceleri elimiz titreyerek yaptığımız kısaltmalar, giderek acımasız "katliam"lara dönüşüyordu. Sonunda gazetemize yaptığımız iki sayfalık ek de durumumuza fazla düzeltmedi. Kuşa çevirerek yayınladığımız yazıların aslı çok daha güzeldi.

Gazetemizi eleştirilerinize sunarken deneystizliğimiz hoşgöreceliğimizi umuyoruz.

TRT Dengesiz Haberciliğiyle Yayın Alanındaki Haberleşme Tekelini Kö-tüye Kullanmaktadır.

J.R.'ın Vurulma Haberi Haber Bülteninde 80 Kişinin Ölümü Haberin-den Önce Verildi.

TRT HABER POLİTİKASI ÜZERİNE

Ülkemizde radyo ve televizyon tekelini elinde bulunduran TRT, son günlerde, resmi bir devlet kuruluşunun yapmaması gereken birçok hataya düşmüştür. Bu hatalar o denli belirginleşmiştir ki, bunu anlamak için ne aydın, ne öğrenci, ne de meraklı bir izleyici olmak gerekir.

Dünyada aşıktan binlerce kişi kırılırken, petrol sıkıntısı

yüzünden ülkeler birbirlerine girerken, burnumuzun dibinde iki komşumuz savaşırken, TRT yöneticileri, halkımızı çok (1) ilgilendiren DALLAS dizisiyle ilgili haberi, ana haber bülteninde, hem de ilk başlarda vermişlerdir.

"Ceyar"ı Baldızı Vurdu!

Ondan birkaç gün önce de, zaman zaman haberler vere-

rek kamunun dikkatini çekmeyi unutmamışlardır. Ülkemizde yüzlerce kişinin katli belli değilken, Amerika'daki iş adamlarının çirkin bir tipleştirilmesi olan Ceyar'ın katlinin TRT'den duyurulması, halka ve TRT yönetmelğine saygısızlıktır.

Bilindiği üzere, TRT de haberler belli bir öncelik sırasıyla yayınlanır. Bu, ayrıca haberlerin önem sırasıdır. Ceyar'ın haberinden hemen sonra Amerika'daki bir yangında 80 kişinin öldüğü haberinin verilmesi ise, dünyada ve özellikle ülkemizde insan canının ne denli ucuz olduğunu göstermesi bakımından ilginçtir. Bir yanda gerçekte ölmeyen bir artistin dizideki katlinin ortaya çıkarılması, diğer yanda diri diri yanan 80 kişi! Bu karşılaştırma bile, bize birçok şeyi açıklamaktadır. Dallas'ı 80 kişinin yaşamından üstün tutan, habercilikten ne anladığı kuşkuyla kişilerin, yarın bir başka magazin haberini bir savaştan, kütüktan, enflasyondan daha önemli bulmaları olasıdır.

Bu kuşkuymuzu doğrulayan olay ise, 9 Aralık akşamı meydana geldi. Beatles topluluğunun üyesi John Lennon'un ölüm haberini TRT, 20.30 ana haberinde, on dakikaya yakın bir sürede verdi. Şarkılarını, yaşamını ve karısını tanıttı. Bu haberin hemen arkasından da, şu kadar silah ele geçti, çatışmada şu kadar insan öldü, diyen haber verildi. Herkese soruyoruz, Beatles üyesi John Lennon'un ölüm haberi mi, yoksa ülkemizde gelişen siyasal-toplumsal-ekonomik olaylarla ilgili haberler mi, daha önemlidir?

İşte TRT yöneticilerinin yeni bir çam devirme olayı. Bir Polonya olayı 3-4 dakikada geçirilirken, John Lennon'un ölüm haberi on dakikaya yakın sürede verildi. Aklımıza ötürülen bilim adamlarımızın, TRT'de verilen ölüm haberleri geliyor. İki üç dakikada yaşamı, yapıtları ve katlinin bulunamadığı.

Bilmem bu iki çarpıcı örnek TRT'nin habercilik niteliğini açıklamaya yeterli mi? Hiç kimse bu tip haberlere yer vermesinler, demiyor. Ancak, bütün magazin haberler süre bakımından oldukça kısadır ve veriliş sırası bakımından ise son sıralarda yer alması gereken haberlerdir.

Bu arada, her iki olayda da TRT ile aynı yolu tutan gazete ve dergilerimizi de burada üzüntüyle anmak gerekir. "DALLAS" özel sayım çıkaracak kadar aşırıya gidip deni dergi ve gazeteler kimin için, neyin propaganda-sını yaptıklarını herhalde iyi biliyorlardı.

Gerek sözlü basın, gerek yazılı basını yönetenler halkın artık Dallas'ı değil enflasyonu, üretimin durumunu, Beatles'i değil hava kirliliğini, Polonya'daki olayları merak ettiğini anlamalıdır.

Resmî bir kurum olan TRT, Ceyar'ın yaşamını, 80 kişinin yaşamından üstün tutmamalı, dengersiz haberciliği ile yayın alanındaki haberleşme tekelini kötüye kullanmamalıdır.

İNCELEME

Ulusal Kurtuluş Savaşı Döneminde Haberleşme

ZEYNEP TINAZ

Bu çalışmada «söylev» kaynak alınarak Kurtuluş Savaşı haberleşme araçları belirlenmeye çalışıldı. Ulaşım ve haberleşmenin çok güç olduğu Kurtuluş Savaşı boyunca, var olan haberleşme olanaklarından olabildiğince yararlanılmıştır. Kamuoyunun önemini derinden kavrayan, onu hep ileri ve güvenli kılıcı yönde oluşturma gereğini biran savsaklamayan Mustafa Kemal'in, o günün olanakları içinde tek etkin iletişim aracı olan telgrafı ne denli verimli biçimde kullandığına ilişkin veriler, Söylev'i kamuoyu ve kitle iletişimi incelemeleri için bulunmaz değerde bir kaynak yapmaktadır. Mustafa Kemal de telgrafçılarımızın çalışmasının başarısında önemli yeri olduğunu vurgulamaktadır. (1)

Söylev'de adı geçen başlıca haberleşme araçları gazete ve telgraflardır. Adı geçen bu haberleşme araçlarından karışıklarının da önemli ölçüde yararlandıklarını görüyoruz.

Söylev'de adı geçen başlıca gazeteler ise şunlardır: Le Pays, Hadisat, Albayrak, Tasvir-i Efkâr, Vakit, Akşam, Türk Dünyası, İstiklal, İrade-i Milliye, Neologos, İstanbul, Ferda, Yeni Dünya, Tercüman-ı Hakikat, Pontus, Tevhid-i Efkâr, Vatan, Tevhit, Tanin, Son Telgraf, Toksöz. Bunlardan ilerde daha ayrıntılı olarak bahsedeceğiz. Bu arada bir haberleşme aracı olarak telefonda çok az da olsa, yararlandığını belirtmek gerekiyor.

O dönemlerde kullanılan ulaşım araçlarının başında tren geliyordu. Çok fazla olmamakla birlikte arabadan da yararlanılıyordu. Çeşitli yok-sunlardan dolayı ulaşım, çok güçlüklerle sağlanıyordu ve çok uzun zaman alıyordu. Bu nedenle mektup, ivedi durumlarda işlevini yerine getiremediğinden pek kullanılmıyordu. Kamuoyunun aydınlatılmasında ise, özellikle karışıklar, ajans yayınlarından da yararlanıyorlardı.

Söylev'de adı geçen ve aynı yıl yayınlanmış olan iki de kitapçık var. O dönemde karışıklar kamuoyunun kendi fikirlerinden haberdar edilebilmek için bu kitapçıklardan yararlanmışlardı. Bunlardan biri Meclisi Halifelik oturundan bağımsız düşünemeyen, gerici bir grubun yayınladığı, diğeri ise yeni seçtin yi-

linda bağımsız olarak milletvekili seçilmek isteyen birinin, propaganda amacıyla yayınladığı, gerçekte ilgili olmayan bir kitapçığı.

EN ÇOK KULLANILAN ARAÇ TELGRAF

İlk olarak, Ulusal Mücadele boyunca en verimli biçimde kullanılmış olan bir haberleşme aracına, telgrafa, değineceğiz. Söylev'de başından sonuna dek anlatılan bütün olaylarda, Ulusal Mücadele boyunca telgraftan ne denli yararlandığını görüyoruz. Olayların ivedilikle çözülmesinde, gereken yerlere en kısa zamanda duyurulmasında bu haberleşme aracının çok önemli bir yeri var. Mustafa Kemal çeşitli cephelere, Osmanlı Hükümetlerine v.b. çektiği sayısız telgrafların, bunlara aldığı yanıtların örneklerini Söylev'de sunuyor.

Biz de bu Haberleşme aracının o dönemde oynadığı rolün önemini belirlemek için Söylev'de yer alan bazı örneklerle değinmek istiyoruz.

Mustafa Kemal, 5 Temmuz 1919 tarihinde bütün Komutanlara İstanbul Hükümetinden gelebilecek yıkıcı bildirimlere karşı haberleşme kanalı olan önemli merkezlerde gerekli önlemlerin alınması için buyruk verir.

Padişaha, Ferit Paşa'nın yabancılara işbirliği yapmasıyla ilgili telgraf çekmek istedikleri zaman, buna İstanbul Telgraf Başmüdürlüğü engel olmuştur. Bunun üzerine Genel Kongre Kurulu da İstanbul Hükümetiyle haberleşmeyi keser.

İstanbul Hükümetince tutuklanan Kastamonu ve Çevresi Komutanı Albay Osman Bey, subayların yardımıyla Mustafa Kemal ile haberleşmeyi sağlar.

Mustafa Kemal, bazı itilaf ve Hürriyetçilerin yabancılara işbirliğine girdiğini, Sivas telgrafhanesinden istedikleri telleri çektiklerini öğrendikten sonra, Sivas'ta bulunanlara telgrafhanenin tam kontrol altına alınmasını emreder. Ayrıca buraya subay komutasında bir manga asker yerleştirilmiştir. Telgrafhaneye girerek ve görevlilere baskı yaparak, ulusal birliğe karşı kafaları karıştıran ve güvenliği bozucu davranışlarda bulunacak olanlar kesin olarak kovulacaktır.

(Devamı Gelecek Sayı)

(1) Özer Ozankaya, Söylev

SAHİBİ

BASIN ve YAYIN YÖKSEK OKULU ADINA MODÖR Prof. Dr. ÖZDEMİR AKMUT

GAZETE DÜZENLEMESİ : GAZETECİLİK ve HALKLA İLİŞKİLER ÖĞRENCİLERİ DANIŞMANLAR : Doç. Dr. OYA TOKGÖZ - NEVZAT DAĞLI YAZI İŞLERİ MODÖRÜ : Dr. YAZGÜLÜ ALDOĞAN DİZGİ ve BASKI : S.B.F. BASIN ve YAYIN YÖKSEK OKULU BASİMEVİ / ANKARA

ÇAĞRI

İçimizden çoğu Okulumuza kendi arzularıyla gelmişlerdir. Bir kısmı da kader (ÜSS) kurbanı olduklarını ileri sürerler. Bu Okula hangi şekilde gelmiş olursak olalım, toplumumuzun bu geçiş döneminde, bize önemli görevler düşmektedir. En azından maliyetimizi ödemek zorundayız. Bu zorunluluğu anlayabilmek için Üniversite kapılarındaki yüzbinleri düşünmek, yeter de artar bile.

Görevimiz ne olmalıdır? Yaşamda, çevresine en fazla verimliliği olan kişiler olarak yetişmek için, öğrencilik yıllarımızın bir gününü boşa harcamamak, her anımızı değerlendirmek. Mümkün olanın en fazlasını alabilmek.

BYYO'na yeni giren bir öğrencinin ilk iki yılı, Okulu ve çevresini tanımakla geçer. Çok çoğunun hocalarla ilişkisi yok denecek kadar azdır. Okula gelirken düşledikleri suya düşer. Bu, yeknesak öğrencilik yıllarının başlangıcıdır. Derslere ilgi bir süre sonra azalır. Ve ilk iki yılı, düşünce, tüm sınav haklarını kullanarak tamam, lar, Zaman, miras yedi örneği, su gibi harcanır. Hatta yıl kaybetmeyenler şanslı bile sayılabilirler.

(Devamı 12'nci Sayfada)

Alanımızdaki Diğer Okulları Tanıtıyoruz

AİTİA. GAZETECİLİK VE HALKLA İLİŞKİLER Y. OKULU

«Gazetecilik ve Halkla İlişkiler» bölümü olarak hazırladığımız gazetede bizimle aynı alanda öğretim yapan okulları tanıtmayı amaçlayan bir dizi hazırladık.

Dizimizin amacı «kardeş» okulların sorunlarını dile getirmek, ortak sorunlarımızı çözmek yolunda gerekli yardımlaşmanın temelini atmak.

İlk duragımız başkent Ankara'da, basın-yayın alanında öğretimini sürdüren AİTİA'ya bağlı Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu.

Doç. Dr. İsmail Bulmuş'un Müdürlüğünü yaptığı AİTİA-GHIYO, 1987 yılında mesleki eğitim amacıyla Cebeci'de «Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Özel Yüksek Okulu» adıyla hizmete girdi. Daha sonra dönemin Hükümeti tarafından alınan karara uygun olarak 1971 yılında AİTİA'ya bağlandı ve halen öğretimini sürdürdüğü Emek'deki yeni binasına taşındı.

Kadrosunda bir öğretim üyesi, sekiz öğretim üyesi yardımcı ve yedi öğretim görevlisi olan okula, dışarıdan eli kişi derse geliyor.

Okulu Geziliyoruz

— Merhaba arkadaşım, biz «BYYO'dan GÖRÜNÜM» ga-

zetesinden geliyoruz. Sizinle görüşebilir miyiz?

— Tabii. Adım İsmail Zeki Dükel, 3. sınıf öğrencisiyim.

— BYYO öğrencileri olarak çıkartacağımız gazetede basın-yayın eğitimi yapan okulların sorunlarına yönelik dizi hazırlıyoruz. Yardımcı olabilir misiniz?

— Öncelikle gazete çıkarma başarımızdan ötürü hepinizi kutlarım. Bizlerin en önemli sorunu, mesleki eğitimin yeterli ölçüde verilmemesi. Bu da öncelikle olanaksızlıklardan kaynaklanmaktadır. Belki yeterli ölçüde teorik bilgi alabiliyoruz ama pratikimiz sıfır. Stajda karşılaştığımız sorunlar da bundan kaynaklanıyor. Tabii mezun olunca pratiksizlik büyük sorun oluyor.

Söyleşimizi bir başka arkadaşla, Dursun Gündoğdu ile sürdürüyoruz.

— Bir arkadaşınız uygulam eksikliğinizden söz etti. Sen ne dersin?

— Evet. Çalışma yaşamına atıldığımızda bunun önemli anlaşıyor. Örneğin bir TV stüdyosuna sahip değiliz. Radyo stüdyomuz da onarımda.

Okulu gezirken basınevimize de giriyoruz. İlk gözümüze çarpan saatte 5000 basan küçük bir ofset makinesi ve önünde ilk işlerini yapan işçiler oluyor. Hemen yanında piril pırlı parlayan «intertype» dizgi ve birli ufak el pedallı üç tip baskı makinesi duruyor. Basınevi yeni faaliyete geçmiş.

Doç. Dr. Korkmaz Alemdar BYYO'nun ilk Mezunlarından.

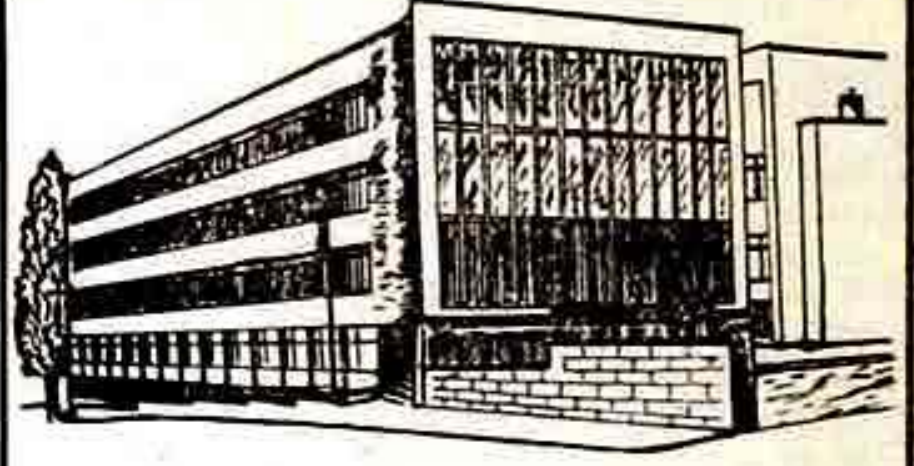
AİTİA - GHIYO'nun tek öğretim üyesi Doç. Dr. K. Alemdar, Okulumuzun ilk mezunlarından. Kendisinden AİTİA-GHIYO'nun kültürel çalışmalarıyla ilgili bilgi istiyoruz.

— Kültürel çalışmalarımız var. Ancak henüz bu konuda yeniyiz. Deneyiziz. Çalışmalarımız arasında Tiyatro Kulonun ODTÜ gençliklerinde sergiledikleri oyun var. Ayrıca bir fotoğraf sergisi açıldı. Bir de geçen yıl okul içinde film gösterileri düzenledik.

— Mesleki eğitimle ilgili sorunlarınız?

— Özellikle pratik çalışma konusu ve staj durumu gerçek sorun. Çözümü için elimizden gelen çalışmaları yapıyoruz. Örneğin bu yıl TV stüdyosunu hizmete açmayı düşünüyoruz. Ancak gerek finansman, gerek iç donanımındaki malzeme yetersizliği nedeniyle girişimimiz 1981-82 öğretim yılına ertelendi. Şimdi bina yapımı için gerekli olan finanseman sağlandı ve çalışmalara başlandı. Okulun hemen yanındaki basketbol sahası üzerinde gerçekleştirilecek binada stüdyoya yer vereceğiz.

OKULUMUZUN TARİHÇESİ BYYO'nun Kuruluşu

GRAFİK: MEHMET ABAYLI

- 1 -

Okulumuz kurulmadan önce ülkemizde basın alanında Üniversite düzeyinde eğitim yapan tek kuruluş, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesine bağlı Gazetecilik Enstitüsüydu. Enstitüde, kitle haberleşme araçlarını tımden kucaklayıp öğretecek çağdaş standartlara uygun eğitim yapılmıyordu. Enstitü, basını dar anlamda ele alıp yalnızca yazılı basınla ilgili bilimsel araştırmalarda bulunuyor, iki yıl eğitim veriyordu.

1960'lı yıllarda toplumsal gelişmenin, «Haberleşme, tanıtma ve karşılıklı bildiririm» sürecine bağlı olduğu düşüncesinin ağırlık kazanması ile bu alanda lisans düzeyinde öğretim yapacak olan yeni bir yüksek okulun kurulması yönünde çalışmalara başlandı.

Hazırlık Çalışmaları

Bir «Haberleşme Enstitüsünün kurulması fikri ilk olarak Gazeteciler Cemiyeti ile diğer ilgili basın sendikalarından geldi. Zamanın Hükümeti tarafından da desteklenen bu öneri, bir yandan Ankara Üniversitesi'ne bir yandan da UNESCO'ya iletildi. Bu iki kuruluşca da desteklenen öneri sonunda A.U. S.B.F. en uygun yer seçildi.

SBF Profesör Kurulu Haziran 1962'de, BYYO'nun Fakülteye bağlı olarak kurulmasını kabul etti ve bir komisyon oluşturdu.

Aynı günlerde, Ankara Gazeteciler Cemiyeti de gazetecilik mesleğinin tanınmış kişilerinden bir komisyon kurarak konuyu inceledi ve olumlu raporunu SBF'ye sundu.

30 Haziran 1962 günü, zamanın Basın-Yayın ve Turizm Bakanı, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı, AA Genel Müdürü, Ankara Gazeteciler Cemiyeti Başkanının imzaları ile yayınlara ortak bildiride basın ve yayının alınırları eğitim yapacak bir yüksek okulun kurulması gereği kabul edildi.

Okulla İlgili Olarak Saptanan İlkeler

— Okulun öğretim düzeyi ve nitelikleri Üniversite öğretim düzeyinde olmalıdır.

— Okula seçme sınavı ile öğrenci alınmalı ve eğitim süresi dört yıl olmalıdır.

— Okulun uygulayacağı öğretim programı çok yönlü olmalı; yazılı basının yanında radyo, televizyon, alanslar, basın ateşlikleri, halkla ilişkiler servisleri ve Basın Yayın ve Turizm Bakanlığında çalışacak haberleşme personelinin yetiştirilmesi sağlanmalıdır.

— Gazeteler, radyolar, ajans idareleri ve Basın Yayın Turizm Bakanlığı öğrencilere pratik staj olanakları sağlamalıdır.

— Programda, duyma ve görme araçları ile eğitim metodlarına, basın ahlakına, tasra basınına ve yabancı dil öğrenimine önemle yer verilmelidir.

Kuruluş Aşamaları

Yürütülmekte olan ortak çalışmalar sonucu Basın ve Yayın Yüksek Okulunun statüsü belirlendi ve 1963 Ekim ayında A.U. Senatosu kuruldu. Senatonun, hazırlanan bu statüde bazı değişiklikler yapması üzerine UNESCO'dan bir uzman istendi. UNESCO uzmanı ve SBF öğretim üyeleri bir rapor hazırladılar. Bu rapor üzerine, Okulumuzun statüsünü belirleyen yönetmelik 30 Haziran 1964 de A.U. Senatosunca kabul edildi. Bu tasarı Milli Eğitim Bakanlığınca da onaylanarak, 24 Ağustos 1964 gün ve 11788 sayılı Resmi Gazetede yayımlandı.

Daha sonra okulun açılısı hazırlıklarına girildi. Okulun ders programlarının saptanmasında SBF Dekanlığı, diğer yabancı üniversiteler düzeyinde araştırma yapıtı ve bu bilgilere göre eğitim programını oluşturdu.

Bütün bu çalışmalardan sonra, 1965 Kasımından itibaren Armaoğlu yönetiminde öğretim yılına başlandı.

Okulda iki yıllık genel eğitimdən sonra Basın, Halkla İlişkiler ve Radyo Televizyon olarak üç dalda uzmanlaşmaya gidildi. Ancak 1968 de yapılan yönetmelik değişikliğiyle uzmanlık alanı Basın ve Halkla İlişkiler bölümünün birleştirilmesiyle ikiye indirildi.

Önümüzdeki sayı: Stüdyo ve Basınevi ile uygulamalı çalışmalara geçiş.

CELAL KAZDAĞLI

BİR AJANSIN GÜNLÜĞÜ

Türk Haberler Ajansı

İÇTEN TAŞHAN

Odacı Ahmet ile birlikte sabah 07.00'de giriyoruz THA'dan içeri. Ahmet temizliğe başlarken ben yazıma başlıyorum.

Kapının ilk zili duyulduğunda saat 08.30'u gösteriyor. «Günaydın! Hayrola, sabah sabah işin ne?» diyen İstihbarat Şefi Mehmet Aközer, Yörine oturup gazeteleri incelerken bir yandan da İstihbarat dekontörüne yazılması gereken olayları kaydediyor.

Saat 09.00'a geliyor. Kapı sık çalmaya başladı. İstihbarat odası muhabirlerle doluyor. Onlar da gazetelere göz attıktan sonra toplantı odasına giriyorlar. Toplantıda izlenecek olaylar muhabirler arasında paylaşıyor.

Muhabirler işe gitmeye hazırlanıyorlar.

— Haydi! Şükür, duruşma başlayacak, elini çabuk tut.

— Dur yahu, makineye film takıyoruz. Acelen ne?

— Semra, Özal'ın demecini nereye koydun?

Tartışma sürerken İstanbul Haber Müdürü Osman Arolat'ın fakstan gelen «Ankara, Ankara» sesleriyle kesildi. Faks sorumlusu Süleyman, faks klesini açarak «Evet, İstanbul» diyor.

Haber Müdürü ile İstihbarat Şefi, ögle üzeri fakstan konuşurken oda boşalıyor. Daktilo ve telex sesleri arasında haber karmaşası sürerken saat 12.00'yi geçmiş.

TELEFAKS SİSTEMİ

Zamanında PTT tarafından kurulmuş, İstanbul merkez büro ile Ankara ve İzmir büroları arasında özel telefon hattı. Kleyi açıp «İstanbul» diye seslendin mi, merkez büro-

dan hemen, «evet» diye yanıt geliyor. Ayrıca faks hattı sayesinde fotoğraf geçilip, alınabiliyor. Yani telefoto sistemi.

Teleksin başında Dilek, Sabri Abiyle konuşuyor.

— Sabri Abi, benim Başbakan haberimin bandı nerede?

Uzun aramalar sonunda yerdeki bant tomarının arasından başbakan haberinin bandı bulunuyor. Sorun gene çözülmüştü ki, Dilek:

— Abi, bu bantı İstanbul'a geçtin mi?

— Evet iki saat oluyor.

— Peki döndü mü?

HABERİN DÖNMESİ

Hay Allah, Sabri abi ajansa yazılan haberleri İstihbarat Şefinin denetiminden sonra banta alarak merkez büro İstanbul'a geçer. Banta alınan haberler hemen yan tarafta duran otomatik teleksele İstanbul'a verilir. İstanbul merkez büroda ise haberlerin tekrar bir redaksi (düzeltim) yapılır. İstanbul'da değerlendirilen haber, daha sonra abone olan tüm gazetelere teleksler aracılığı ile geçer. Buna haberin dönmesi denilir. Ve THA'da günde en aşağı 110 haber döner. Dilek'in öğrenmek istediği haber ise, kimbilir hangi numarayla ne zaman dönmüştür.

Saat 17.00'yi çoktan geçmiş. Gece nöbetçisi Aydın'ın da bu saatlerde gelmesi gerekiyor. Hah işte geldi...

Aydın, İstihbarat şefinden son talimatları alıyor. Günün olaylarını, teleksin döndüğünü haberleri inceliyor. Gece, tüm Ankara'daki olaylardan haberdar olmak zorunda. Herkes Aydın'a iyi akşamlar dileyip ajansı terk ediyor.

YAZINIMIZIN
ÜNLÜLERİ İLE
SÖYLEŞİLERAğaoğlu, Sözlerimi
Çarpıtıyorlar, dedi

«Benim için önemli olan, tek önemli olan içinde ve dışında yaşadığımı yeniden üretmektir. Bazı şeyler başkaları adına asla yaşanamaz. düşüncenizle, romanlarınız, öyküleriniz, oyunlarınızda ki kişiler ve çevre arasında nasıl bir ilişki kurabilirsiniz?»

Elbet, bu açıdan bakıldığında yalnız kitaplardan edinilmiş bilgiler değil, yaşamdan edinilmiş bilgiler de büyük önem taşır. Ben bu sözümle yaşamdan edindiğim kendi bilgilerim de olmaksızın bir şey yapamam demek istedim. Edinilmiş bazı bilgiler ve edinilmesi gerekenlerin yanı sıra, gözlemlerimiz, deneylerimiz, yaşamımız, çevremiz, toplumumuz, dünya sorunları hepsi de o roman adına gözden geçirilmeli, bu bilgiler içinde gerekli gördüklerimiz ayrılmalı ve belli bir sentez içinde sunulmalıdır.

Bu düşüncenizle üç ödül alan «Bir Düğün Gecesi» arasındaki ilişki nedir?

«Kahramanların pek çok kişinin sentezidir»

Benim hiçbir romanımda, hiç bir karakter, kişi ve tip, tam tamına yaşamda karşılığı olan, benim tanıdığım kişi değildir. Ama pek çok kişilerin bir sentezidir. Nasıl bir roman sentez ise kişiler, karakterler de bir sentezdir. Tezede tiplendirmeye çalıştığım kişiyi pek çok kişilerde görmüş olabilirim ve pek çok kişide gördüğüm bu nitelikleri Tezel adına belli bir senteze varırmış olabilirim.

Yaratmışınız karakterler kadar yapıt adlarını da bize ilginç gözüküyor. Söz gelimi «Ölmeğe Yatmak», «Bir Düğün Gecesi», «Fikrimin İnce Gülü», «Sessizliğin Sesi», «Yüksek Gerilim».

«Kitabın içeriği kadar, adının da özgün olmasına çaba gösteriyorum».

Kuşkusuz roman, öykü hatta oyun adlarını koyarken içeriği kadar kitabın adının da özgün olmasına özen gösteriyorum. Bu çabam sorunuza göre bir sonuca varmış gibi görünüyor. Her zaman bütününe kavrayacak bir ad bulmaga çalışmak gerekir, ama bu o kadar yoğunlaşmış bir ad olmalıdır ki, sanıyorum bunu ancak şiir yapabilir, şarkılar yapabilir, yoğun anlamı içeren bir şiir sözcüğü olabilir. Böyle düşündüğüm için roman adlarının, romanın içeriğine uygun bir yoğunlukta olmasına özen gösteriyorum.

«Bir Düğün Gecesi»'nde kişiler, karakterler «Ölmeğe Yatmak» romanının ortak kişileri. Acaba bu iki roman arasında bir bütünsellik kurulabilir mi? Veya kimi romancılar aralarında ortaklıklar bulunan kişilerin romanlarını

yazıyor. Bu sizin içinde söz konusu mu?

Roman yazarken kişiler de bize egemen olur.

Kimi yazarların nehir roman yazdığını, bunların çoğu kez birbirini izleyen üç romandan oluştuğunu biliyoruz. Ben «Ölmeğe Yatmak» yazarken o romanda ele aldığım kuşağın çocuklarını planlamış, düşünmüştüm. Hatta «Ölmeğe Yatmak» romanının ilk baskısındaki önsözde belirtmiştim. «Eğer bu romanı başarabildiysem bundan sonra bu kuşağın çocuklarını da yazmak isterim» demiştim. Kısacası «Ölmeğe Yatmak» geliştiği sürece onların çocuklarının bugünkü durumu, Türkiye'nin, dünyanın bugünkü koşullarında konumlarının ne olması gerektiğini, ne olacağı ya da ne olduğu beni yakından ilgilendiriyordu. «Ölmeğe Yatmak» ile «Bir Düğün Gecesi» kişileri arasında organik bir bağ var ve bu bağ bilinçle yapılmış. Ancak, o çocukların yaşamına 12 Mart öncesi gibi sisli, puslu bir dönemin gireceğini bilmiyordum. «Ölmeğe Yatmak» 1972'de bitti ve hemen ardından «Bir Düğün Gecesi»'ne başladım. Bu demek değildir ki yazar günceli büyük bir koşuyla izleyerek, her an romanı değiştirsin, 12 Mart olmasaydı «Bir Düğün Gecesi» yine böyle olacaktı, ama somut bir tutuklanma sorunu, Ayşe'nin içeri girip çıkması gibi bir durum olmayacaktı. Ancak Ayşe'nin başka tutaklıklara girip çıkması her zaman söz konusu olacaktı, böyle tasarlanmıştı. Kuşaklar arasında çatışma her zaman evrensel bir konu, ama çarpık gelişim içinde olan toplumlarda bu çatışma başka boyutlara da varıyor. Aynı kuşak içerisinde kişiler arasında çatışmaya da dönüşebiliyor. Bunlar önceden tasarlanmıştı. Öğrenci hareketleri 1968'de başladı, gelişimini biliyordum. Yalnızca Türkiye'de değil, Batıda, Avrupa'da da başlaması beni düşündürüyordu. Belki çok özel, somut bir konum olarak 12 Mart romana kendiliğinden daldı. Biz roman yazarken her zaman ipiler elimizde değildir. Kişiler de bize egemen olur.

Kisilerin size egemen olmasından, bir Bayram'ın bir Aysel'in sizin tasarladığınıza, düşüncelerinize karşı koyarak istedikleri gibi davrandıkları anlamını çıkarabilir miyiz?

«Bayram'ı çaresiz bırakmak istemedim».

Hiç kuşkusuz, Diyelim Bayram'ı dört yol ayırımında öyle çaresiz bırakmak istemedim. Başta yol boyunca iç hesaplaşması süresince hep birşeylerin farkına varıyordu. Yaptıklarının ahlakçı olmayayım ama arkadaşları, sevgilisi, adına yaptığı bireyci davranışların, ihmallerin hesabını kendi kendine soruyor ama yeterince bilinçli olmadığı için sürekli olarak kaçıyordu. Çağrışım yoluyla yaşadıklarının belleğine çikip çıkıp gelmesi sonucu bir rahatsızlık duyuyordu. Veli-

ADALET AĞAOĞLU

HAVVA CAN

lerin arabasını çarptıkları ve öldüklerini gördüğünde kendinden utanıyordu. Yol boyu geçmişini gözden geçiren Bayram'ın romanın sonunda benim seçtiğim bir yola doğru gitmesini düşünmüştüm. Fakat Bayram o kadar bilinçsizdi ki dört yol ağzında kalmaktan başka birşey yapmadı, yani ben onu başka bir yola sürmedim. Devrimci bir kafilenin arkasına da sokamadım, çünkü Bayram'ın gerçeği, tarihsel koşullar altında dört yolda çaresiz kalmasını gerektiriyordu. Ondan ötesini de seçmesini Bayram okuruna bıraktı. Bunun gibi «Ölmeğe Yatmak»'daki Aysel, Orada somut bir intihar yok, bu soyut simgesel bir durum, bütünüyle simgesel bir ölmeye yatıştır. Bir çeşit yılanın deri değiştiyse, iç hesaplaşma. Bununla birlikte o yataktan soyut anlamda diri kalkmamasını istiyordum, ama yaşam sürdüğüne göre ve bu koşullar altında bu toplumda hâlâ direnen, kendisini gözden geçirerek, değişerek, yeni yollar almaya koyulan kişiler olduğuna göre de ben onu döner kapıdan yaşayan biri olarak çıkardım. Daha doğrusu Aysel çıkmak istedi, yaşamayı seçti.

Oyunlarınızda öykü, romanlarınızda sorunsallık ağır basıyor. Bir eleştirmen olan Fethi Naci sizin bu tutumunuzu yadırgıyor. Toplumculuk kaygınızın ağır bastığını, bu yüzden de romana özgü yasaları umursamadığınızı söylüyor. Ne dersiniz?

«Türkiye'de günümüzün romanını yapmak, çağıştırmak istedim».

Sanıyorum, Fethi Naci «romana özgü yasaları hiçsiyor» derken, toplumun gerçeği, toplumsal gerçek, birey ilişkileri yoluyla yansımaları, demek istiyor. Romanda ancak bireylerin birbirleri ile ilişkileri, bireyin doğayla, toplum ve evrenle diyalektik bağlantısı içinde toplumsal sorunlar belirmeli, demek istemiş. Klasik roman anlayışı, yani bize batıdan akan burjuva sanatının türü olduğunu söylediğim klasik romanda böyle öngörür. Ben buna iki yönden karşıyım. Birincisi, değişen çağın, değişen koşulların karşısında ro-

manın da değişmesi gerektiğinden. İkincisi, Fethi Naci'nin, sanki yalnızca toplumsal sorunları yazmış, birey ilişkilerini hiç dikkate almamışım, gibi görmesini de yadsıyacağım. Gerçi romanın biçimini kendi anlayışına göre alt üst ettim, klasik roman kurallarına pek aldırış etmedim, günümüzün romanını yapmak istedim. Bunu yaparken eğer gerçekten salt toplumsal sorunları öne çıkarmış olsaydım, her ne kadar Türk romanını çağdaşlaştırma çabası içinde olsam da roman adına bir hata yapmış olurum. Tabi, o hayır diyor, ben evet diyorum.

Romanın işlevini biçim ve içerik üzerinde durarak açıklayabilir misiniz?

«Romanda amaçladığım okuyucunun düşünce üretebilmesi».

Bence roman hiçbir şekilde tek bir öneri, tek bir çıkar yol göstermez, göstermemeli de. Yaşam o kadar karmaşık ki roman da o denli karmaşıktır. İnsan dünyası çok boyutludur. Diyalektik bağ içinde birey-toplum arasında ilişkiler çok boyutludur. Bunların bir yüzünü görmek, diğer yüzünü görmemek değil, romancının işi. Bütün

lan, ister kapitalist toplumlarda olsun, çünkü kapitalist ülke insanında da kapitalizmin getirdiği birtakım bireysel bunalımlar, sıkıntılar var. Meyhaneler dolup taşıyor, ekmeğe ağıdarmayan vatandaş, bazan rakı şişesinin peşinde koşuyor. Kitaba para bulamayan rakıya buluyor.

İntihar izleği ile içki izleği, özellikle aydın ve yarı aydın kesiminde çok duyduğum bir durum. Bir taraftan özellikle aydın kesiminde bulunduğu sınıfsal konum bakımından bunalıma düşme durumu var. Birçok şeyi biliyor, evreni tanıyor, toplumun sorunlarını biliyor, tam bir örgütlenmenin sonucu, ya da örgütlerin bölünmesi sonucu, zaman zaman kendinden utanacak derecede çıkmaza düştüğü oluyor. Bu tür toplumlarda, Rusya'da Çarlık döneminde, hatta yazarlar arasında intiharlar görülmüştür. Öte yandan bilinci, yaşamaya zorunlu kılıyor kendini. Belki bir iki kadeh içki ile yatıştırmağa çalışıyor. İntihar izleği ile içki izleğini bir tuncede toplamaya çalıştığım zaman böyle bir tuncce kaçınılmaz oldu.

Bir yazınızda ödüllendirmenin yazarı olumlu yönde yönlendirdiğini, güven verdiğini dolayısıyla yazarı verimlendirdiğini, rahat yazdığını söylüyorsunuz. Aynı yazınızda ödüllendirmenin okuyucu yönünden tembelliğe yönelttiğini belirtiyorsunuz. Bu ikisi arasında bir çelişki olduğu açık. Bu çelişkiyi nasıl açıklarsınız?

Ağaoğlu, ödüller konusunda söylediklerinin çarpıtılmasından yakınıyor.

Durum böyle yansıdığı için çelişki söz konusudur. Her iki yazımda da, ödüller yazarı olumlu yönde etkiliyor, dedim. Bizim basınımızın garip bir tutumu var. Bir ödül töreninde şöyle konuşmuştum. «Görülüyor işte. Her zaman bir yazarın ödüllere gereksinimi olduğu sanılır ama bazan da ödül kurumlarının yazarı gereksinimi vardır» Fakat basın bu konuşmayı «yazarın ödül kurumlarına gereksinimi var» başlığıyla yayınladı, üstelik büyük puntolarla. Son olarak yazarlarımızı ödülleri üzerine tartıştıran yazıda, ben ödüllerin sakıncalarını, olumsuz yönlerinin olumlu yönlerinden daha çok olduğunu belirttim, ama başlığa «Ödüllerin işlevleri olduğundan kuşku duymamalı» biçiminde yazıldı. Şaka ile başlamıştım. Diyordum ki, «eğer bir dergide edebiyat üstüne görüşlerini açıklamaya yüreklenebilmiş bir kişi bile okuyacağı romani seçmek için halâ ödül sonuçlarına bel bağlıyorsa, ülkemizde edebiyat ödülleri pek ciddi işlevleri bulduğundan kuşku duymamak gerekir». Bu bir espri. Ama, ben ciddi bakmak istiyorum, dedim. Bu basının hatası.

Bunun dışında benim ödülle karşı olmam başka, sistemin yazarı buna mahkum etmesi başka. Ancak ben kendi açımdan şunu söyleyeyim, yazmayı o kadar seviyorum, onsuz o kadar yapamıyorum ki, 16 yaşından beri yazıyorum. Şimdiye kadar ödüller sayesinde mi yazdım, hayır. Gene yazacağım, gene yazacağım.

(Devamı 12'nci Sayfada)

BİLİNMEYEN YANLARIYLA

Doç. Dr. Metin Kazancı

— Hocam, bir takım tutkularınız olduğunu öğrendik. Nedir bu tutkular, anlatır mısınız?

— İki tane önemli tutkum var. Biri, Türkiye üzerinden geçen transit uçakların kontrol merkezleriyle yaptıkları konuşmaları dinlemek. Öteki de, gerek Esenboğa, gerek Etimesut Havaalanına incek uçakların kulelerle yapmış oldukları konuşmaları dinlemek. Bunları dinleyerek, böyle biran olsun yorgunluğun getirdiği baş ağrısının geçeceğini sanırım. Ama bunlarsız yaşayamam diye bir şey yok.

— Sanırım, diyorsunuz, gerçekte geçmiyor mu baş ağrınız?

— Unutuyorum işte o zaman başımın ağrısını, rahatlıyorum. Bildiğin gibi değil, çok rahatlıyorum, dinleniyorum. Kimi insan kalkar doluşur, bizim Unsallı öyle yaparmış. Canı sıkıldı mı çıkar sokağa, bir iki doluşur dönermiş evine. Uygur, tavla yapar kendisine. Fakültede Ömer Kürkçüoğlu var, o da canı sıkıldığında atlanmış arabasına, Esenboğa'ya kadar gidip gelirmiş. İşte benim ki de böyle. Uçakların gidiş gelişleri, kaç yolcusu olduğu, hava koşulları, nereye gittiği, uçağın türü beni hep meraklandırır.

— Demek bu yorgunluğunuzu gidermek için başladı.

— Evet. Bu gördüğün makinalar dışında teleskoplarım da var. Onlarla uçağın kuyruğundaki simgesinden, içindeki kafalara dek çoğu şeyleri görürüm. Bak, şuram hipodromun üzeri, oradan uçaklar Esenboğa'ya olduğu gibi görürler, alçalmağa başlarlar, benim teleskop hazırız zaten. Kafalar, önünde tabak gibi durur.

— Avrupa'dan Türkiye'ye giren bir uçağın Ankara'ya olan seyrini bir anlatsanız Hocam.

— Hay hay canım. Ama önce şu çaylarımızı içelim olur mu? Evet, Türkiye havacılık açısından ikiye ayrılmıştır. Yalova'ya kadar olan alanı İstanbul, ondan sonrası taa sınıra kadar Ankara üstlenir. Diyelim, Bulgaristan'dan girdi uçak Türkiye'ye. Edirne üzerinde teslim alır uçağı, İstanbul, Yalova'ya dek getirir. Bu uçak transit geçiyor haa! Bulgaristan'dan gelip Ankara'ya uğrayacak, sonra Bağdat'a gidecek, oldu mu? Şimdi transiter de uçmuyor artık, savaş yüzünden. Biliyor musun uçak başına 200 dolar kaybediyoruz, geçmeyen her uçaktan, havaalanları kapalı ya. Neyse Yalova'ya dek getirdi İstanbul, Yalova üzerinde, Ankara kontrolü ilişkisi geçer uçak. O uçağın yolu, güzergahı bellidir zaten. Ankara kontrol, ona uçuşu gereken fevri bildirir. Uçak yönetimi demek, zamanlama demektir, hangi zamanda nerede olacağını yer bilir, kontrol bilir. Yer istasyonu bildiği için, onun, belirli gecikmelerle veya belirli hızlanmalarla başka uçaklarla karşılaşmamasını sağlar. Göynüğe kadar getirir, Ankara kontrol, Göynük'ten sonra alçalmağa başlar, bu sırada da Ankara yaklaşımanın denetimine geçer. Hipodromun üzerinde 6500 feetde yani 2000, 2200 metre yukarıdadır. Pisti görüyorum, dediği anda, kuleyle ilişki kurması istenir. Esenboğa kule devralır bu kez. Yalova üzerinden inişe dek, 3 ayrı alıcıyla ilişki kurar uçak. Daha sonra aynı şekilde sınıra kadar Ankara ile ilişkisini kesmeden gider, Bağdat'a yani. Bu alçalma yerlerine biz (ANK) deriz. İki tane vardır Ankara'da biri hipodromun üzeri, öteki Çubukun üzeridir.

— O İsrail'i teknisyen gibi çok geniş alanları dinleyebiliyor musunuz Hocam? Adam, taa İncirlik'ten Mısır'dan söz edebiliyor.

— Benimki o denli gelişkin değil. Bizde biliyorsunuz, yasak o olay, yani aktif olarak katılmak, verici kullanmak yasak. Sadece alıcı kullanabiliriz. Kullandığımız alıcılar da son derece basit. Onun için ben böyle gelişmiş sistemleri kullanamıyorum. Kullanamadığım için de uzak yerlerle haberleşmem, onlara mesaj iletmem mümkün değil; benimki basit bir alıcı. O alıcı içinde konuşmaları dinliyorum. Ama uzun bir anten sistemim olsa, aletim iyi olsa, kuşkusuz onun dinlediğini ben de dinlerim.

— İlginç bir anınızı anlatsanız bize.

— Anlatayım ama, çok üzücü bir anı o. Samsun uçağının düşüşünü duydum. Uçak geldi, yaklaşma sistemiyle ilişkiye geçti. Yaklaşma, alçalma emri verdi, alçalmağa başladı uçak. Bir süre sonra ilişki kesildi. Başladılar, bas bas bağırmağa, anons etmeğe. Esenboğa anons ediyor, "411, 411 TK 411 cevap ver," diye. Uçak düştüğü ya da infilak ettiği zaman, onu gözleyenlerin radarında büyük büyük parlamalar oluyor, sonra görüntü kesilir. Görün-

(Devamı Sayfa 13'de)

EMEKLİYE AYRILAN HOCAMIZ NİHAT SUBAŞI

"Gazetecilik Sınıflarda Öğrenilmez Gazetede Çalışarak Öğrenilir.."

FATMA ABBASOĞLU

Hocamız, ağabeyimiz Nihat Subaşı bir süre önce yaş hadinden emekliye ayrıldı. Yıllardır gazetecilik mesleğinin çeşitli aşamalarında çalışmaları yapan Subaşı, halen Yankı dergisinde Yazı İşleri Danışmanı olarak gazetecilik yaşamını sürdürüyor.

Bir söyleşi yapmak amacıyla girdiğimiz odasında her zamanki yakınlığıyla kucaklaşıyoruz. Bu odada bizleri saran bir hava var, öyle bir hava ki, gazeteciliğin yoran ama biktırmayan, ezen ama sevdiren o sınımsız, siyahli-beyazlı havası.

Subaşı'nın gazetecilik yaşamı, 1945 yılında Sivas'ta CHP tarafından çıkarılan "Ülke" gazetesinde başlamış. Oradan Ankara'ya ulaşarak bazı akşam gazetelerinde Yazı İşleri Müdürlüğü, ertesi yıl Ulus'ta Gece Sekreterliği yapmış. Daha sonra da 1959'da Tercüman'da, 1960'da yeniden Ulus'ta çalışan Nihat Subaşı, Okulumuzda Gazetecilik Bölümü Öğretim Görevlisi olarak çalışmaya başlamıştır.

Yaşamının 12 yılını okulumuzda öğretim görevlisi olarak geçiren Nihat Hoca, "Bu

12 yılın her biri benim için ilginç bir anı olmuştur. Çünkü mesleğin bana vermiş olduğu bir öğretmenlik görevinde bulunmuştum" diyor. Subaşı okulda ders vermeye başladığı ilk yıllara oranla meslek eğitimi açısından büyük gelişme kaydettiğini belirterek, konuşmasını "Çünkü bu dönemin sonlarında okul bir matbaaya kavuşmuştur. Evdeki banyoda nasıl yazma öğrenilmezse gazeteci-

lik de yalnız sınıflarda öğrenilmez, bizzat gazetede çalışarak öğrenilir. Bundan sonraki öğrencilerin gazeteciliğe becerili olarak yetişeceklerinden eminim" diye sürdürüyor.

ALAYLI MI - MEKTEPLİ Mİ?

Aslında yıllardır süren, alaylı-mektepli tartışmasında Hocamızın taraf tutması zor. Kendisi "alaylı" ama "mektepli" yetiştirmiş.

"Okul, belki gazetecilik mesleğinin teorisini bir disiplin içinde ve metodla öğretir. Ama meslek, hayatın içinde geliştirilir" diyor. Okuldan mezun olanların iş bulmakta güçlük çekmelerinin nedenini ise, "Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik sıkıntı sonucu Türk basınının da ekonomik sıkıntı içersine düşmesidir. Kanımca çok iyi yetişmiş bir gazeteci kendine daima yer edinebilir" diye açıklıyor.

Subaşı Hocamızın öğrencilerine iyi bir gazeteci olmak için bir önerisi de Türkçe ve Yabancı dil öğrenimine büyük önem vermek ve yurt içi ve yurtdışı olayları günü gününe ısrarla takip etmek.

KAHVEDE ÇAY

Hüseyin ŞENTÜRK

— "Çay dol çay, çay" ilk bunu duydu girince kapıdan, garson bağırıyordu. Bir başkası, kısa boylu olanı elinde bir deste kağıtla duvara dizilenlere seslendi: Eveet boş yerler var!

— "Gel gel şöyle gel." Uğultu içinde sesini duyurabilmek için olanca gücüyle bağırıyordu. Boş sandalyeyi göstererek dikilenlere baktı, yüksek sesle "sandalye isteyen var mı?" diye sordu yine.

— "Masa isteyen hooop!" Kimi önündeki küll tablasını görmeden küllü yere dökerken, once kalabalığın içinde nasıl görüyordu bu boşları? Kâr dürtüsü mü, yoksa gençleri sevdiğinden mi?

Uzaklarda birisi sigarasını ustalıkla söndürdü, ağızını dumandan kurtarıp karşıdaki kızın yüzüne bakarak gerine gerine esnedi. Bir hayli rahatlamış olacak ki kollarını iki yana açıp kafasını düşürdü masanın üstüne. Gözlerini alabildiğine boyamış, konuşuyordu hala. Kapı açıldı. İki el kalktı bilardo masasının yanındaki masadan kapağı doğru. Bir kız hızlı hızlı gitti, güzel giyimli, yüzü hep boyaydı. Masada dört kişi oldu.

Tepsiyi eline vurup ses çıkartarak yaklaştı garson, eğilerek bardağı aldı, bardağa bakmıyordu, gözleri hep uzak masalardaydı. Canı birşeylerle sıklıkla galiba, suratından anlaşıyor, her zaman böyleydi ya.

— "Çay dol çay, çay."

Camın dibindeki masaların birinden gelen ses dikkatleri çekti: "Git Allahını seversen, ondan da hoca olursa..." Duvarın dibinde tavla oynayanlar ilgilenmediler. Onlar yenilerden galiba, bir tavlaya ikinci çayları içiriyorlar, gürültü etmeyeğe çalışıyorlardı. Evet, yenilerden bunlar, masalarına da kimse selam vermedi daha. Duvarlara küçük küçük be-

120 METREKARELİK BİR DÜNYA, ARKADAŞ ARAYANLAR, KAĞIT - TAVLA OYNAYANLAR... KALKMAK BİLMİYOR OTURANLAR...

yaz çerçeveler çakılmış, eskiden yoktu bunlar...

"Para mukabilinde oyun oynamak yasaktır!"

"18 yaşından küçükler giremez!" Kapıda da aynı yazı var.

Arkadaşlarıyla kağıt oynayan kız, yanından hızla geçen çocuğa bakarken daldı gitti. Bilardo masasının ayaklarına takıldı gözleri. Bir elinde kağıtlar, öteki elini çenesine koydu, bakakaldı. Arkadaşı, büyük bir fiyakayla ağzında tuttuğu sigarayla seslendi: "Hooop! çok dalan vurgun yiyorunmuş." "Yok" dedi kız, "ayaklarındaki demirler dikkatimi çekti. Modern sanatın bir ürünü gibi geldi." Fakültenin öğrencisiydi arkadaş.

Hayret! İki ayran götürüyor, dirsekleri deriyle kaplanmış kazak giyen yaşlıca garson. Bira, çay, kola neyse de ayran nesi oluyor.

— Bira bilir. Kapının yanından geldi ses.

"İnsanlar çok ilginç" diye anlatıyordu karşı masadaki sarışın iri yarı çocuk. "Derste sordugum soru sınavda geldi, hocanın cevabını yazdım, not vermemiş." Karşıdaki bilgiç bir tavırla "değişim oğlum, değişim" dedi, "hiçbirşey duran değil. Hocanın düşüncesi de değişmiş işte."

— Boş alllllll!

Durmadan sigara içiyorlar, durmadan konuşuyorlardı. Bir uğultu ki susmak bilmiyor. Radyonun ne dediği bile anlaşılmıyor.

Kalabalığın arasından bir ses, arkadaşının omuzuna başını yaslamış akıl veriyordu: "Yok yok, onu değil, onu değil." Temiz bir karşılık, "sana ne be, oturuyorsun seyret bak şimdi kupa dokuzu gelecek."

Herkes hareketli, bağırıyor, çağırıyor, öbür masaya gidiyor, konuşuyor, tuvalete gidiyor, duran yok. Ama vine de

sandalye yok, millet kaloriferin üzerine tünemiş, boşalacak masa gözlüyor. Sanki kahve değil de diskotek, kıpır kıpır her masa. Yüzyirmi metrekaresel bir dünya, aynen. Bir yanda yanlarına gidip oturabilecekleri arkadaş arayanlar, bir yanda kafa kafaya verip konuşanlar, çevresine insan çekmeye çalışanlar, kağıt tavla oynayanlar, çay getirip götürülenler, kazaanlar, kaybedenler... Kalkmak bilmiyor oturanlar. "Allah kahretsin ağaç olduk be, gelecekseniz gelin, bir de bekle, derler. Niye geliyoruz bu raya bilmem ki."

Bir gürültü. Nedir o? Bir masa boşalıyor.

Yanımızdan bir kız geçiyor, nefis bir koku... Demek bu parfümler kahvenin kokmasını önüyor. Başına ağrıları giriyor insanın, rüzgarlıklar habire çalışıyor ama kaç para. "İyi ki dişlehl var, iyi ki kozmetik sanayii var," diyor birisi, "yoksa n'olurduk." Kendisi cevap veriyor, "leş gibi kokunun içinde oturduk."

Yandaki masalardan bir ses: "Unsallı'nın belirli bir sistemi yok, çok dağıtıyor." Öbürü de düşüncesini söylüyor: "Ama biliyor, bilmeden atmıyor." Bir başkası "Dallas kesin soru, öylüde sormuş."

Sarı kırmızı aplikler hep yanıyor. Yok yok tasarruf falan karıştırmayın, onlar sıfır lamba. Sigara dumanından, tozdan renkleri turuncuya dönmüş. Baba yok bugün, gece çalışıyor herhalde. Aslında hiç de "baba-ya benzer" yanı yok adamın, baba dediğin oturur iki laf eder, konuşur. Onda öyle şey yok, işinde gücünde, çay satıyor.

Masaların arasında simitleri sopaya sıralamış bir çocuk doluyor. "Simit simitiiii!" Bir kız güllerle simitçiyi çağırıyor, Carter örneği ağzı (Devamı 12'nci Sayfada)

1980 SANAT ÖDÜLLERİ

SÖNDÜS HAŞAR

Geçtiğimiz yıl, 1980, sanat faaliyetleri ile dolu bir yıl oldu. Bu yıl içinde çeşitli kuruluşlar değişik dallarda pek çok sanat ödülü verdiler. Bunlardan belli başlıları, 1980 sanat faaliyetlerine damgalarını vururlar.

İşte 1980'de ödüle değer görülenler:

Sanatseverler Derneği Kasım ayında tiyatro dalında ödülleri dağıttı. En iyi erkek oyuncu ödülünü İshak Toprak ve Erkan Yücel paylaşırlarken, en iyi kadın oyuncu ödülünü Meral Nutku aldı. Seval Yurdakul ise övgüye değer bulundu.

«Ulvi Uraz» ve «Avni Dilligil» Tiyatro Ödülleri'nin ikisini de Tırpan'daki oyunuyla Suna Pekuysal kazandı. Münir Özkul ise «Sersem Koca-

nın Kurnaz Karısı» oyunundaki rolüyle «İsmail Dömbül» Ödülü'nü almaya değer görüldü.

Roman dalında Adalet Ağaoğlu bu yıl iki ayrı ödül kazandı. «Bir Düşün Gecesi» adlı romanı, Ağaoğlu'na «Orhan Kemal» ve «Madaralı Roman Ödülleri»ni getirdi.

«Nevzat Üstün Edebiyat Ödülü» de yine Kasım ayında sahiplerini buldu ve Osman Şahin, «Ağzı İçinde Dil Gibi» kitabıyla öykü, Ali Yüce de «Halk Çağı» şiir kitabıyla şiir ödülleri aldılar.

«Türk Dil Kurumu Ödülleri» ise şiir dalında Yaşar Mırac'a, öykü dalında Muzaffer Hacıhasanoğlu'na, roman dalında İrfan Yalçın'a, çeviri dalında ise İhan Güngören'e, deneme dalında Enis Batur'a.

masal ve çocuk yazını dalında da Vedat Dalokay'a verildi.

«Yedigöller Şiirler Armağanı» da «Şiirler» adlı kitabıyla Sabahattin Kudret Haksal'a verilirken, Yunus Emre İlim Hizmet Vakfı'nın kurduğu «Yunus Emre Ödülü»nü Recep Bilginer aldı. «Kültür Bakanlığı Büyük Ödülü» de Necip Fazıl Kısakürek'e verildi.

«Sedat Simavi Vakfı 1980 Ödülleri» de dağıtıldı. Ödülleri, Görsel Sanatlar dalında Doç. Turan Erol ve Adnan Varınca'ya, Edebiyat dalında «Bir Cigara İçtim» adlı eseriyle Oktay Rifat'a, Kitle Haberleşmesi dalında Cüneyt Arcayürek ve Uğur Mumcu'ya, Sosyal Bilimler dalında Prof. Dr. Çiğdem Kağıtçıbaşı'ya verildi.

«Devlet Resim ve Heykel Sergisi Ödülleri» de 41. kez dağıtıldı ve Sabri Akça, Mustafa Ayaz, Şefik Bursalı, Fikri Cantürk, Yusuf Çöloğlu, Zafer Gençaydın ve Hamit Görele bu yıl ödüle değer görüldüler.

Nasrettin Hoca Karikatür Yarışması'nda büyük ödülü İranlı çizer Mustafa Ramezan kazandı. İTÜ'nün düzenlediği karikatür yarışmasında ise birinciliği Mehmet Özenbaş aldı.

Abdi İpekçi'nin anısına düzenlenen röportaj yarışmasında Yavuzer Çetinkaya, Yılmaz Tuncer ve Umit Sarıtaşlı sırayla dereceleri paylaşırlar.

«Sinema Yazarları Derneği» ödülleri de dağıtıldı ve en iyi film ödülünü «Adak» kazandı. En iyi erkek oyuncu ödülü Tahir Akan'a, en iyi kadın oyuncu ödülü de Hülya Koçyiğit'e verildi. Yılın yönetmeni «Adak» filmindeki yönetimiyle Atif Yılmaz oldu. «Kıyamet» ise en iyi yabancı film olarak değerlendirildi.

Bu arada çeşitli filmlerimiz de çeşitli uluslararası yarışmalarda ödüller kazandı.

Erden Kıral'ın yönettiği Orhan Kemal'in aynı adlı romanından filme alınan «Bereketli Topraklar Üzerinde» Fransa'da mansiyon kazandı.

Ali Özgentürk'ün yönettiği «Hazal» San Sebastiyon'da büyük ödüle layık görüldü.

Zeki Ökten'in yönettiği «Sür» British Film Enstitüsü'nün Londra'da düzenlediği yarışmada «En İyi Film Ödülü»nü kazandı.

Ömer Kavur'un yönettiği «Yusuf ile Züleyha» da İtalya Uluslararası Milano Film Festivali'nde «Çocuk Filmleri» dalında birincilik aldı.

Ali Öz'ün Yapıtı (2.)

sanat

Ast 18 Yaşına Bastı :

Büyük Tiyatro ustası Asaf Çiğiltepe'nin kurduğu Ankara Sanat Tiyatrosu geçtiğimiz ay 18 yaşına bastı. Tiyatronun bu sezon oynadığı «Hikaye-i Mahmud Bedreddin» adlı oyun da tiyatroseverlerin büyük beğenisini kazandı.

Kurban :

Cüngör Dilmen'in Anadolu kadınının dramını değişik bir biçimde yansıtan «Kurban» adlı oyunu, Devlet Tiyatrolarında oynanıyor. Dili ve konuyu işleyiş açısından oldukça değişik olan oyun, görülmeye değer nitelikte.

Zübük :

Aralık ayının ortalarında Ankara'da gösterilmeye baş-

Muammer Taş'ın Yapıtı (1.)

B. Y. Y. O. FOTOĞRAF YARIŞMASI SONUÇLANDI

BYYO Fotoğrafçılık kolunun düzenlediği BYYO I. Fotoğraf yarışması sonuçlandı. Öğrencilerin fotoğraf sanatı alanında bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamak, bu konuya olan ilgilerini arttırmak ve somut ürünler olarak sergilemek amacıyla düzenlenen yarışmanın ödülleri Haziran ayında sahiplerini buldu.

Hamza İnanc, Sami Özerdim, Turan Erol, Yargülü Aldoğan, Nurgün Nis, Tuğrul Eryılmaz ve İrfan Demirkol'dan oluşan seçiciler kurulunun ödüllendirdiği kişiler:

Birinci Muammer Taş, İkinci Ali Örs, Üçüncü Ferda Özmen, Birinci Mansiyon Haluk Şeftalici, İkinci Mansiyon Behiç Alparsa, Üçüncü Mansiyon Ali Öz.

Seçiciler kurulu Güleser Uğur, Ali Öz, Muammer Taş, Faruk Bildirici, Mertç Enercen, Haluk Şeftalici, Hüsnüye Demiralp ve Behiç Alparsa'nın fotoğraflarına da «Özendirme Ödülü» verdi.

Yarışmanın gelenekselleştirilerek önümüzdeki yıllarda da yapılması kararlaştırıldı. Bu yıllara ilişkin şartnamenin hazırlandığı ve kısa bir süre sonra açıklanacağı bildirildi.

Ferda Özmen'in Yapıtı (3.)

ELEŞTİRİ KIRMIZI PABUÇLAR

İBİR ÇOCUK OYUNU

tiyatro

Yazan: Hans Christian Andersen

Oyunlaştıran: Robin Short
Sahneye Koyan: Mustafa Şekercioğlu

Çeviri: Esin Afşar Aral
Dekor: Gıyseti Orhan Alparslan

Koreografi: Salt Sökmen

Devlet Tiyatroları, bu yıl «Sevgili çocuklarımızın, yarın büyükleri'nin karşısına «Kırmızı Pabuçlar» adlı bir masalla çıkıyor. Bugün birçok ülkede Çocuk Tiyatrosuna önem verilmekte, yeni oyun yöntemleri araştırılıp, çocuğa en iyi nasıl ulaşabiliriz sorusu çözümlenmeye çalışırken bizim ülkemizde hala en batı yöntemler sürüp gidiyor.

«Kırmızı Pabuçlar», Danimarka'lı yazar Hans Christian Andersen'in masalı, Robin Short oyunlaştırmış. Hani, o çocukluğumuzda içli dışlı olduğumuz «Kibritçi Kız», «Çirkin Ördek», «Bülbül», «Küçük Siren» gibi masallar vardı ya, onlardan birini izledim. Yaşları üç ile oniki arasında değişen bir «büyük adam» kitlesiyle. Yorum yapmaya çalışmadan, yanımdaki, çevremdeki küçük insanları gözledim. Nasıl algılıyorlardı oyunu? Çocuklar müzik, dans, devrim ve canlılık istiyor. Her şeyden ötesi izlediklerini anlamak, yorum katmak heyecanını arıyorlar.

Oyunun öyküsüne kısaca değineceğim. Oyunun kahramanı Karen, Snogg adında bir çingenenin sihirli kırmızı pabuçlarının etkisine kapılıp, onun esiri oluyor. Snogg, yanında çalıştığı sağır - saf Jemmo'ya palyaçoluk yaptırarak para kazanmakta. Karşımıza para canlısı, sömürücü bir tip olarak çıkıyor. Ama, kimse olmaması Karen'i sihirli pabuçların etkisiyle aldatmak ve ona dans ettirerek

kazancını arttırmak. Sonunda Snogg dilediğine kavuşuyor ve Karen onunla çalışmaya başlıyor. Birgün Jemmo başkaldırıp kaçıyor. Karen'in koyune durumu bildirdiğinde sevdiği kılıp küçük kız kurtarıyor. Snogg ise cezalandırılıyor.

Çocuklar oyuna Katılmak istiyor

Oyunun çocuklara ne verdiğine gelince. Belki yaşı dokuzun üstünde olan çocuklar oyundaki sömürü olayını kavramışlardır. Jemmo'nun başkaldırısından, Karen'in özgürlük isteginden yana olmuşlardır. Her insanın başlıbaşına bir değer olduğu ve bir insanın diğer bir insanı kendi amaçları uğruna kullanamayacağını görmüşlerdir dileğimdeyim. Daha önceki satırlarda çocukların sözlü sahnelerden aktırdığını söylemişim, Oysa Jemmo'nun maskaralıklarına koltukların üstünde zıplayarak güldüler, bağırıldılar. Onlar da salonda koşmaya başladılar. Hele Snogg'un Jemmo'yu yakalama sahnesinde hepimizin heyecanı doruk noktasındaydı. Çünkü, artık ortada tiyatro olayı, sahnede kendilerine yabancılaşmış büyük insanlar yoktu. Onlar da tıpkı kendileri gibi koşuyorlardı.

En iyi yorumu yine onlar yapıyor, ne istediklerini tepkileriyle gösteriyorlar. Çocuklarımız bile klasik çocuk tiyatrosu olayına karşılık. Oyuna katılmak, koltuklarında oturmak istiyorlar. Oyuncular onların içinde olsun ve onlara sorular yöneltsin istiyorlar. Evet, onlar doğruyu kendi iç tepkileriyle buldukları halde her şeyi en iyi anlayan, en doğruyu yapan «büyükleri» biz. Hala eski yöntemlerde ısrar etmekteiler.

Ne denli batıl, ne denli kötü de olsa çocuk oyunlarına gidelim. İçimizdeki çocukluğu yitirmemek, dünyayı birkaç saat da olsa çocukların gözleriyle görebilmek için...

● Meliha BENLİ ● Sevdâ AĞAOĞLU

•Şehrin ortasında bir bodrum katı. Topraktan zemini ve her an tökezleyebileceğiniz çukurları ile karanlık ve rutubetli. Büyük, aç fareler her an ayaklarınız altında seyirtiyor. Yukarlarda bir yerde tek bir pencere var, sokağın yüzeyinden aşağıda. Filminizin hiçbir yere değmemesi ya da ıslanmaması için dikkatli olmalısınız. O sandalyede arka-

niza yaslanmayın, film işte burada tüm odada asılı. Şafaktan önce rutubet, soğuk, dış gıcirtısı. Ben yoldaş Svi-lova'yı üçüncü ceketin içine sardım. Çalışmamın son gece-si. Kino-Pravda'nın gelecek i-ki filmi vaktinde hazır ola-cak...

Sovyet belgeselcisi Dziga Vertov'un bu sözleri olanaksızlıklar ve güç koşullar altında bile, nereye ulaşabileceğinin sergilenmesi açısından oldukça anlamlıdır.

BEN BİR MEKANİK GÖZÜM

Futurist (1) bir şair olan

Vertov, yirmi yaşında Devrimci Sinema Komitesinde çalışmaya başlamıştır. 1917'den sonra Kino-Nevelia adlı haber filmlerinde (2) kurguculuğunu sürdürmüştür. Yönetmenliğini yaptığı ilk film olan «Ekim Devrimi»nden (The October Revolution) iki yıl sonra da, film, montaj ve düzenlemedeki anlatım gücünü gösteren, «Devrimin Yıl Dönümü» (The Anniversary Of The Revolution) adlı yapıtını gerçekleştirmiştir. Bu ve bundan sonraki çalışmalarının içerdiği amaç, birer burjuva kalıntısı olan, fişmsel dram ve senaryonun yok edilmesidir. Vertov, toplumsal değişimi izlemek ve çözümllemek için kamerasını kullanmış, ancak kamerayı, insan gözünün sınır-

lıklarından kurtarmaya çalışmıştır. «Kamerayı bir sinema-göz olarak kullanmak, evreni dolduran görsel olgular kargaşasının araştırılmasında insan gözünden çok daha mükemmel sonuçlar verir... Gözlerimizi geliştiremeyiz ama kamerayı geliştirebiliriz» diyen Vertov, düşüncelerinin özünü «Ben bir gözüm. Ben bir mekanik gözüm» tümcesinde dile getirmiştir.

**AMAÇ, FİLMİ YAŞAM
ARENASINA SOKMAK**

Vertov 1920 lerde Kinokl -ya da Kino- Glaz (Sine-Göz) adını alan futurist eğilimli bir grup oluşturdu. Bir dizi bildiriyle modern sinemanın, sahne düzeninin yapmacıklarından ve oyuncularından vazgeçerek, sine-göz'ün kaydedeceği gerçek yaşamı göstermesi gerektiğini savundu. 1929'da Avrupa gezisi sırasında yaptığı bir konuşmada Vertov şunları söylüyordu: «Sine-göz'ün tarihi, dünya sinemasında değişiklik yapmak için amansız bir savaşım vermekle geçmiştir. Amaç, filmi tiyatro sahnesi önünden, gerçek yaşam arenasına sokmaktır.»

Bu ilkelerin ışığında Vertov, tüm ülkeyi doluşarak, yeni kurulumakta olan toplumsal yaşama ilişkin, yüzlerce kamerayla çekilmiş çok sayıda film parçasını birleştirerek, 23 Kino-Pravda (sine-gerçek) dizisi oluşturdur. Sovyet yaşamını, sine-göz'ün değişik açılarından inceleyen Vertov, teorileri ve çalışmalarıyla "gerçeğin yansıtılması" zincirinin ilk halkası olmuştur.

Vertov sinema alanında tamamen yeni ve canlı bir stil geliştirmiştir. Teorilerini uygularken çeşitli tekniklere, yavaş ve geri hareketlere, duran karelere yer vermiştir. Sovyet yönetmenlerinden, Kuleshov'un -yaratıcı coğrafyası- Vertov tarafından da başarıyla kullanılmıştır. Bunun yanı sıra yapıtlarında, doğal sesleri de ustalıkla yerleştirmiştir.

Vertov'un en önemli filmi «Kameralı Adam» (The Man With A Movie Camera, 1929) ve «Lenin'in Üç Şarkısı» (Three Songs Of Lenin, 1934) dir. Bu son filmde Vertov, 1924 de kullandığı yöntemleri ve konuları yeni materyeller ekleyerek ve derin duygularla geliştirerek geri getirmektedir. Filmde, Sovyetler'deki gelişmelerle, Çin ve İspanya'daki değişimler arasında Lenin öğretisi çerçevesinde bağlantı kurulmakta, duygusalıla gerçekliğin sentezi yapılmaktadır.

Vertov filimlerinde, film-gerçek ilişkisini kurmuş, belgesel filmin amacını oluşturan, kişileri etkileme, çevresinden haberdar etme, tutumlarını geliştirmeyi başarmıştır. Sinemayı tüm sanatlar içinde en önemli sanat dalı olarak gören ve sinemanın halkın günlük yaşantısından kaynaklanmasını savunan Lenin'in düşüncelerine yaşamı boyunca sadık kalan Vertov,

(Devamı 13'ncü Sayfada)

(1) **FUTURİZM:** 1909 yılında İtalya'da ortaya çıkan bir sanat akımı. Akademik kurallara ve ön bilgilen-dirmelere karşı çıkan bu akım; yenilikçi, soyutla-macı ve dinamik duygula-ra ağırlık veren bir yak-laşımı içermektedir.

(2) Haftalık aktualite filmle-
ri.
Çok programın ortalarına dog-

YABANCI FİLM ELEŞTİRİSİ

VAHŞİ KOŞU

(MARATHON MAN)

Korkunç hızlı bir tempo, sürükleyici bir film... Böyle bir konu ve böyle bir kadro ile daha iyisi yapılamaz mıydı?

Yönetmen : John Schlesinger
Senaryo : William Goldman
Oynayanlar :

Dustin Hoffman.....	Babe
Laurence Olivier.....	Szell
Roy Scheider, William Devane, Martha Kellor	

Ülkemizde "Şampiyon" ve "Dallas" fırtınalarının estiği günlerde sinemalardan bir "Marathon Man" geçti. Belki onlar kadar adım duyuramadı ama üstüne çok şey söylendi yazıldı.

Marathon Man. William Goldman'ın bir BEST SELLER'i. Nedense, çok satan kitaplar ya da klasiklerden yapılan filmler, kitaplarının yerini pek tutamazlar. Marathon Man'de bunun tam tersi olmuştur.

Romanda da, filmde de iki önemli tin var. Szell ve Babe Szell, Nazi Almanyasında disiplinli vaçmış. O dönemde Yahudileri toplama kamplarından kaçırma vaadiyle altın dişlerini ve elmaslarını almış ama sözünü tutmamış, vahudil vakılmışlar. Savaşın sonuna doğru Szell (kötüye gidisi zincir) elmaslarını kardeşiyle Amerika'ya yollar ve banka kasasına yerleştirir. İşte herşey bu basbelası elmasları çevresinde döner.

Schlesinger'in filmi romana göre imge yüklü William Goldman elindeki malzemeyi pek fazla önemse memiş, nedense. Eski bir Nazi subayından çok, çelimsiz Ba be'in imgeler dolu dünyasını anlatmış romanında. Ama, aynı yazarın elinden çıkmış senaryodan bambaşka bir film yap mış. Schlesinger. Yaşarılığını halen sürdüren bir düşünüyap ının irdelenmesini sunmuş bir anlamda. Filmin hemen başın da, Szell'in kardeşi ile yaşlı bir adamın, saçma sapan bir ne denle başlattıkları ve birbirlerine "Pis Nazi", "Pis Yahudi" diye bağırarak sürdürdükleri araba yarışı. "Ne saçma bir yarış-kavgı-savaş" der gibiydi, adeta. Ya Szell'i tanıyan yaşlı Yahudi kadının onun arkasından "Beyaz Melek, yakulayın. Beyaz Melek" (Szell'e beyaz saçları nedeniyle takılan bir lakap) diye bağırarak koşarken bir arabanın ona çarpması ama kadının çevresindekilerin tüm ilgisizliğine karşın, Szell'i kovalamayı sürdürmesi, ne denli töyler ürperticiydi. (Bu sahne kitapta yoktur) Hele hele Onat Kutlar'ın dediği gibi "eski bir faşistin kendi bıçağıyla ölmesi çok güzeldi". Janeway'ın (Doc'ın ölümüyle onun yerine geçmiştir) Szell'e karşı böyle gururlu, üstün davranmasının rahatlığını "mem leketine güvenmesine" bağlaması üzerine, Szell'in "bizde memleketimize güvenirdik" demesi ne kadar anlamlıydı.

Film, romana göre böylesine imge yüklüken (ki aslında bu da yönetmenin yorumu) Schlesinger öylesine profesyonelce davranmış ki film, bir macera filmi olmuş, çıkmış. Korkunç hızlı bir tempo, sürükleyici bir film, izleyicinin bu sahneleri yorumlayabilmesini engellemiş, büyük bir oranda.

Schlesinger'in diğer ünlü filmleri
Schlesinger, BBC'de çalışmış, belgeseller yapmış bir yönetmen. Bu İngiliz yönetmenin önemli filmleri: Terminus (ödül kazandı) bir belgesel), A Kind of Loving (Bir Tür Sevgi), Billy Liar, Far from Madding Crowd (Çalın Kalam baki)tan Uzaktaki), Midnight Cowboy (Geceyarısı Kovboy), Sunday, Bloody Sunday (Kanlı Pazar). Ülkemizdeki ününü New York kontinin insanı ezen görüntüleriyle süslediği ve Dustin Hoffman'ın devleştiği "Geceyarısı Kovboyu" filmiyle yaptı. Dönemine göre son derece iyi bir anlatım gücü olan Schlesinger, Amerika'da yaptığı bu son filmini, korkunç güçlü bir kadroyla da desteklemiş. Laurence Oliver'in alış tığımız harika oyununun yanı sıra, Roy Scheider, Martha Keller ve William Devane da başarılı oyunlarıyla göz dol duruyorlardı. Ama filmin yıldızı tek kelimeyle Dustin Hoffman'dı.

Böyle bir konu ve böyle bir kadro ile daha iyisi yapılabilir! Ama, gelin biz Amerikan sinemasından bundan daha iyisini beklemek boşumudunu bir kenara bırakalım. Bu filmle -şimdilik- yetinelim. Türk filmlerinden teknik üstün lük ve güçlü kadro dışında pek fazla bir farkı olmuyor "Şampiyon" ve nedense hepimize dert olmuş "Dallas-JR" sorunundan sonra Marathon Man beğenilir, hem de pek beğenilir.

FEZA KARADENİZ

YERLİ FİLM ELEŞTİRİSİ

HAZAL

**HAZAL, EKSİKLİKLERİNE KARŞIN TÜRK SİNE-
MASININ GERÇEKLERE YÖNELMESİ SÜRECİNE
KATKIDA BULUNUYOR.**

YÖNETMEN: Ali Özgentürk

OYNAYANLAR: Türkân Şoray/ Hüseyin Peyda/ Harun Yeşilyurt/ Keriman Ulusoy.

SÜLEYMAN IŞIK

Toplumsal yapıdaki devinimler, geçiş aşamasındaki toplumların yaşamında hızlı değişimleri, çatlakları da beraberinde getiriyor, toplumsal yaşamı biçimlendiriyor.

Farklı toplum kesimlerinde, farklı konumlardaki insanların ilişkileri üzerine kurulu geleneksel filmcilik anlayışı, değişen toplumsal ilişkiler nedeniyle çıkmaza giriyor. Toplumsal çelişkilerin sinemaya yansımaları oldukça geç bir döneme rastlar. Türk sineması, çok yönlü bir arayış içindeyken, yazınımızda Cumhuriyet sonrası belirginleşen «topluma» yönelik olgusuna sarılarak, günlük yaşamın değişik boyutlarını içeren filmler yapmaya başladı.

Hazal'ı da bu anlayışın ürünü sayabiliriz. Zengin bir i-
çeriğe sahip olan film, Gü-
neydoğu Anadolu insanının
yaşamından bir kesit seriyor
önümüze. Konu, dış dünyaya
oldukça kapalı, feodal ilişki-
lerin yaşam biçimini belirle-
diği bir Mardin köyünde geç-
mekte. Aslında Hazal'ı çok
yönlü değerlendirmek ola-
sı. Film baştan sona çelişkiler
üzerine kurulmuş. Buna göre
temel çelişki, feodal toplu-
mun, gelişen kapitalist ilişki-
lerle bozulmaya zorlanması
oluyor. Buna bağlı olarak ile-
rici-gerici çatışmasını da fil-
min bütünü içinde izliyoruz

Film çok yönlü, dinamik bir yapıda yükselmektedir. Hazal'ın temel taşlarını, dış kapalı köydeki feodal ilişkiler, cahillik ve verdiği çaresiz tutuculuk, gelenekler, kadcıllık olgusu, kadının horlanması oluşturmaktadır. Bu değerler bir oluşum süreci içinde ele alınmakta ve bu değerlerden yola çıkarak ülke gerçekleri yansıtılmaktadır. Ancak böylelikle zengin bir konunun işlenmesi o denli başarılı olamamakta, film yüzeysel kalmaktadır. Örneğin feodal yaşam biçimi belirtilirken, eko-

nomik yapı yeterince işlenmemiştir. Filmiden öğrendiğimiz, kaçakçılığın köylünün yaşamında önem taşımamasıdır. Ağa, köylülerin yol yapımına karşı çıkmalarını isterken, yolun birlikte Devletin köye geçeceğini, kaçakçılığın sona ereceğini belirtmektedir. Köylüler kaçakçılığı ağa hesabına mı yapmaktadırlar? Kaçakçılığa neden, topraksız olmaları mıdır? Köylülerin topraklardan faydalanması ne ölçüde olmaktadır? Köylüler ağanın toprağında boğaz tokluğuna mı çalışmakta, yoksa yarıcılık mı yapmaktadırlar? Film bu soruları yanıtız bırakıyor.

Filmdeki abartımlar gerçeğin algılanmasını zorlaştırıyor. Örneğin, Eski Yunan tiyatrosundaki koruyu anımsatan körlerin her fırsatta karışımıza çıkartılması, filmin kucaklığını yitirmesine yol açıyor ve seyirciyi sıkıyor. Ancak film sürecinde Hazal'ın kocası olan küçük Harun'daki olumlu değişimler de izlenmesi gereken bir olay. Filmin son bölümünde yol yapım makinalarının köye girişinin köylülerde yarattığı şaşkınlık ve panik, film tekniği açısından aksak bir biçimde gösteriliyor. Karmaşık yönlemler doğru koşuşan tek tek insanlardan genel çekime geçildiğinde, bu insanların aynı yerde döndüğünü görüyoruz. Bu, belki yönetmence kurgulanmış bir olay, ancak fazla abartıldığı da bir gerçek. Hazal oyuncular açısından başarılı bir çizimdir. Özellikle Türkân Şoray ustalığını ortaya koyuyor. Bu arada diğer oyuncular da kutlamak değer.

Sonuç olarak şunu diyebiliriz, eksikliklerine karşın «HAZAL», Türk Sinemasının toplumsal gerçeklere yönelmesi sürecine katkıda bulunmakta, ancak bir aşama olarak turak düzeyde görünmektedir.

Bir Söyleşinin Ardından

«İNSANLAR ARASINDA SANATÇININ AYRI BİR YERİ VARDIR. O, DOĞAYA ASLINDA ONDA OLMAYAN BİR ANLAM YÜKLEMİŞ, GÜZELLEŞTİRMİŞTİR.»

Sule BÜYÜKÇİZMECİ

10 Aralık 1980 tarihinde Sanat Sevenler Derneğinde önlü bir hukukçumuz, Prof. Dr. Faruk Erem'in Anayasa, bilim ve sanat üzerine bir söyleşi vardı.

Örümcek ağlarının arasından çıkıp, canlı bir yaşamın güzelliklerini görebilen, var olan yasalardan yana olmayıp, onları eleştirel bir gözle değerlendirebilen bir hukukçu ile karşılaşmak insanı umutlandırıyor.

Erem'e göre bir bilim dalı olan sanat ile bilim arasında sıkı bağ vardır. Sanatçı görülmeyeni, bilinmeyeni ortaya çıkaran, var olan «şeylere» yeni bir anlam katandır. Bilim adamı ise sanatçının bulduğunu geliştirebilen, somutlaştırır. Sanatçı yeniyi muştulayan, var olan aktöreyle kökünden sarsan bir kişi-bir devrimcidir. O halde neden «suç» sayılır sanatçının, bilim adamının yaratıları? Kim, neden, hangi ölçütlere göre yargılar dünyanın gidisine yön veren bu insanları? İşte Erem bu soruları yanıtlamaya çalıştı konuşmasında.

Bir toplum ki orada hapishaneler vardır. Orada suçlu saydığımız insanlar maddi-manevi acılar çekerler. Böyle bir topluma uygar diyebilir miyiz? «Hayır» diye yanıtıyor, yargılamamın da karşısında olduğunu belirtiyor. Ona göre ortada bir suçlu varsa bunun nedeni toplumda aranmalıdır.

Yaşamı, Yaşanılır Kılan Üretkenliğimizdir
Önlü besteciler, yazarlar, ressamlar Erem'in titiz derlemesi sayesinde doğaya - insana - yaşama nasıl

baktıklarını anlattılar bize. İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli yanı ellerini kullanabilmeleri, doğayı yenmek için zihinsel - bedensel bir emek sarfetmesidir. Yaşamı yaşanılır kılan üretkenliğimizdir. Bitmeyen yaratma arzumuz, türümüzün değişerek yetkinleşmesine yol açmıştır. İnsanlar arasında sanatçının ayrı bir yeri vardır. O, doğaya aslında onda olmayan bir anlam yüklemiş, gerçeği olduğu gibi değil, kendi zihinsel yaratısı ile süslemiş, güzelleştirmiştir. O, yorulmaz, yalnızlaştırılmış bir emekçidir.

Yüzyıllardır birçok bilim adamı-sanatçı çeşitli suçlar yüzünden yargılanmış, yaratıları yasaklanmıştır. Bu büyük suçlular, suçları yüzündendir ki anlamlanmış ve dünyamıza yön verdikleri için ölümsüzleşmişlerdir. Erem, konuşmasında Sokrates'in yargılanmasına da değindi. Bu gün Sokrates'i suçlayan yargıçlar kurul, kimsenin belleğinde yer etmediği halde Sokrates savunması ile a-ramızda yaşıyor. Galilei'yi yücelten de onun bğnazlığın, körüğüne karşısında dirençle gerçeği savunması değil midir?

Bugün birçok ülkelerde bilim adamları ve sanatçılar yargılanmakta, beyinleri, yürekleri ve ellerinden dolayı... Yaratıcılıklarının bedelini acı çekerek ödeyen bu düşün emekçilerinden yana isek eğer, onları suçlayan çağın bağrından öyle bir çağ yaratmaya çalışalım ki, suç olgusu kendiliğinden yok olsun!

Sinema Kolu Yaşatılamaz mı?

«Sinemayı toplumsal bir işlevi olan sanatsal bir araç olarak görür». Sinema Kolu'nun bakışı açısı, geçen yıl sonunda hazırlanarak Yönetim Kuruluna sunulan tüzükte bu şekilde belirleniyordu. Ve «bu doğrultuda kitlelere film göstermek, film yapımı çalışmalarını, açık oturum vb. toplantıları düzenlemek ve kuramsal çalışmalar yapmaktır» denilerek, bu araç açıklığa kavuşturuluyordu.

Yaklaşık iki yıldır etkinliğini sürdüren kolun toparlanması geçen yılın sonlarına rastlanmakta. Etkinliklerin hızla artışı, hedeflerin belirlenmesi ve örgütlenme çalışmaları toparlanmanın göstergeleri olarak sayılabilir.

Sinema Kolumun Erekleri

Salt film gösterme gereksinimi değildi, sinema kolunun kurulmasını gerektiren. Öyle ya, isteyenler dışındaki onlarca sinemadan birisine giderek istedikleri türden film görebilirler. Ancak kolun işlevi ve hedefledikleri bambaşkadır. Şöyle ki, kültürel ürün çabası tüm öğrencilerin aktif katılımı ile sağlanabilecekti. Aktif katılımın birlikteliğinde gödülen erekler, tüzükte dile getirilen «kolun karar organı tüm üyelerin katıldığı haftalık olağan toplantılardır», kol etkinliklerinde çalışanlar kola üye olabilirler. «okul çatısı altındaki herkes üye olabilir» ilkelerinde somutlaşıyordu. Toplulukta demokrasi yaşam, sinema kültürünün geliştirilmesi, sinemaya ve onun getirdiklerine eleştirel bakışın gerçekleştirilmesi, başat sorun oldu bugüne değin.

Giderek etkinlikler çeşitlendirildi.

İlk günlerde sadece film gösterilerinden oluşan etkinlikler, çeşitlendirildi sonraları. Her hafta değişen kol panosunda, film eleştirileri, sinemaya ilişkin yazılar ve kültürel sorunsallar üzerine yazılar yer alıyordu. Düzenlenen açık oturumlarda bazı sorunsallar açılmıyordu. Gösterilen filmlerin tartışılması düşüncemiz, maddi zorunluluklar nedeniyle gerçekleştirile-

remeyince gösterilerden önce sözlü ve yazılı açıklamalar yapılmaya başlandı. Geçen yıl 20 film sundu; 3 açık oturum, 8 tartışma toplantısı düzenledi sinema kolu...

Kol üyelerinin bitmek bilmez enerjik çabalarıyla omuzları üzerinde yükselttikleri sinema kolu bugün yaşama çabası içerisinde. Ancak Yönetim Kurulundan, kolun işlevini sürdürebilmesi için zorunlu gereksinimlerini içeren dilekçe açık bir biçimde yanıtlanmadı. İstemlerin gerçek-

leştirilmesi zamanın gizil gücüne bırakıldı. Oysa kolun çalışmalarının yararlılığı öğrenci ve öğretim üyeleri tarafından kabul edilirken, yaşaması için desteklenemez miydi? Kolun yaşaması, istemlerinin kısa sürede gerçekleştirilmesine bağlıdır ve bunlarda bir kısmı da olsa öyle gerçekleştirilemez türden değildir. Gerisi bizlere aittir, biz ürettik, daha ileriye götürme işini gene biz gerçekleştireceğiz. Yeter ki, engeller olmasın.

MUTLULUK MU YOKSA, NE?

Geçen gün evde oturmuş söyleşiyoruz. Kardi, kıstı, soğuktu derken nereden bilmem, konu geldi dayandı esrar, eroin gibi uyuşturucu maddelere Tartıştık bir süre Öyle kaldı...

İlk bakışta çok korkunç geldi bu konu, gerçekten de esrar, eroin vb. uyuşturucular bir toplumu felç etmek, onu düşünemez, kendi kendine sahip çıkamaz bir duruma getirmek için çok etkili bir silah. Bu yüzden de hep nefret etmişimdir, bu gibi uyuşturucuları bir çok insanı zehirlemek pahasına meta haline getirenlerden. Ancak, sorunu daha derin düşündüğüm zaman ilk yaklaşımımın bilimsel olmayan, tepkici bir yaklaşım olduğunu gördüm.

Evet nerede kalmıştım? «daha derinden düşündüğüm zaman...» diyordum. Yaşadığımız ortamda bunların ne kadar doğal olduğunu gördüm. «Hoppala! Bu doğallık da ne oluyor? Yoksa niyetini mi bozdun?» demeyin. Bu korkunçluğa, bakın yine korkunç diyorum, doğal demem nedeni bu işi aklamak değil. Uyuşturucu kullanmam, bu işin ticaretine de başlamayacağım, öyleyse bu doğallık da ne oluyor? Bana göre doğallık, olağanlık, olurluk, geçerlilik demektir. Gözümüzü gerçeklere kapamayalım. Görmek istemeyenden daha kör, duymak istemeyenden de daha sağır olunamaz. Hiç bir uyuşturucu madde «pazarlamacı», pazarlamasını zorla yapmaz, hatta istemi karşılayabilmek için çırpınır durur.

Biraz düşünelim, eve gelirken sigara almak için uğradığımız satıcıdan «yok» yanıtını aldığımızda küfür etmek, gazetelerden hayat pahalılığına paralel olarak, alım gücünün düşmesine karşın, içki tüketiminin arttığını okuyup da yadırgamamak, ciddi bir gazete yerine renkli gazete almak, yada gazeteyi sondan okumaya başlamak, «Türkiye'de ekonomik çıkmaz ve çözüm yolu» sorusu yerine «JR: kim vurdu?» sorusuna kafa patlatmak, Sevdiki kızdan «red» cevabı aldıktan sonra bir ufak açıp «yarabdim sen büyüksün»u dinlemek... Bütün bunlar doğal şeylerdir. En aydın, en doğru düşünür olsak bile, buna benzer doğallıkların en azından birkaçını kendimizde de görürüz... Yadırmayalım, dışımızdan yadırsak bile içimizden yadırmayalım. Ben kendi açımdan bu doğallıkları duyarım. Çünkü bu doğallıklara uygun bir ortamda yaşıyorum.

Kalabalık bir saatte, kalabalık bir caddede çıkın dolaşın. Ne görüyorsunuz? Hızlı adımlar, yavaş adımlar, fısıltıyla konuşmalar, bağırarak konuşmalar, asık suratlar -az da olsa- gülümseyen yüzler... Ama hepsinde tedirgin bakışlar. Biraz dikkatli bakarsak gülümseyen yüzlerin altındaki tedirginliği görürüz. O yüzlerdeki gülümseme kendi gülümsemesi değildir insanın. Kurgulanmış dünyanın, çarpıtılmış gerçeklerin gülümsemesidir. Niçin en «şen kahkahalar» meyhanelerde atılır hiç düşündünüz mü? Biraz düşünerseniz kahkahanın da gerçek kahkaha olmadığını, içkinin beyinde yarattığı dünyanın kahkahası olduğunu görürüz.

Umutlarının tek tek sönüp gittiğini, beklentilerinin bir bir çıkmaza girdiğini, yaşamın artık yaşanılmaz hale gelen boğucu havasının yağlı bir limik gibi boğazına dolandığını gördüğü zaman, uyuşturulmak ister insan. Uyuşturulmak ister, çünkü bir şişe içkinin bir akşamık, bir filmin iki saatlik, bir fırt esrarın yirmi-yirmibeş dakikalık hayal dünyası, bireysel çaresizliğinin tek umut kapısıdır.

İşte bu yüzden doğaldır insanı uyuşturan bütün bunlar. Esrarlar, eroinerler, içkiler ve «çok satan» kitaplar, renkli dergiler, «çok satan» plaklar, bantlar, Dallas'lar ve niceleri...

Demem o ki, onları suçlamayalım. İçinde bulunduğu-muz koskoca bataklık dururken sıvrısinekleri suçlamayalım.

TANER DİLEKLEN

SOLDAN SAĞA.

1) Tümdengelim - 16. yüzyıl Fransız Hümanistlerinden. 2) İlahe - Tersi, Basımcılıkta harflerin ölçü birimi - Bir tür Polonya dansı. 3) Dört tempolu bir tür dans - Tersi, A-yakkabı boyama. 4) Bir emir - Tersi, Bir renk - Tersi, Descartes'ta duyularla algılanan tasarımlar - Hollanda'nın trafik simgesi. 5) Tüm renklere karşı duyulu olan film türü.

6) Baş, Bey, Buyruk veren - Asma bahçeleriyle önlü eski bir kent - Tersi, Yapılmasında sakınca olmayan, uygun. 7) Tersi, Bir göz rengi - Tersi, Din, gizemcilik, hukuk, törebilim ve toplumbilim alanında çalışan eski Türk düşünürlerinden. 8) Tersi, «Eptaphios» adlı uzun şiiri Zeus tapınağında törenle yakılan yunanlı ozan - Üçüncü tekil şahsın beceriksizliği. 9) Güzel

kokulu bir tür içki - BYYO - Sinema kolunun «Profesör Hannibal» isimli filmini sunduğu Macar yönetmen. 10) Çığımız Fransız gerçeküstücü ressamlarından - Bir meyye - Dizilmiş harflerin özel bir mukavva üzerine alınan kalıbı. 11) Divan şairlerinden-Tersi, «Varsılların cenneti yok-sulların cehenneminden yapılmıştır» diyen Fransız romantik yazarlarından - Kim yada tulyumun simgesi. 12) Önlü bir Rus yazarı - Tersi, Soy - Balmumuna baturilmiş fitil. 13) Güneydoğu Anadolu ağzında en, genişlik - Geri, arka - Tersi, Kamboçya halkı. 14) Kimyada kalayın simgesi - Tersi, «Ücretlerde tunc yasası»nın kuramcısı alman düşünür. 15) «Mona Lisa»nın diğer adı - Tersi Kahramanlıkla ilgili, destansa yaratı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA.

1) Bozulma, yozlaşma - Bir çiçek türü. 2) Çevresinde toplanılan ve izinde yürünen düşünce sistemi - Uluslararası Çalışma Örgütü - Tersi, Koşul anlamını berkiten bir bağlaç. 3) Cendere, mengene - Tersi, Tasavvuf felsefesine bağlı kişi. 4) Tersi, Otomobillerde bir parça - Onarım-Bir nota. 5) Büyük pulluk - Tersi, Tarih öncesine dayanan efsane - Bir tür kayak. 6) Sattır sözcüğünün sessiz harfleri - Tersi, Kimyada berkelyu-

datmak ve ona dans ettirerek gözleriyle görebilmek için...

rasyonu - Diyar, yabancı. 12) Bir ayakkabı türü - Onun bıraktığı belirti - Ağır kavgası etmek. 13) Alis'in sessiz harfleri - Nefret duygusu - Kimyada bromun simgesi - Ters, karşıt. 14) Yunan ya da doğu ortodoks kilisesinde kullanılan, özellikle Meryem, İsa ve bir aziz ya da din şehidinin resim ya da heykeli. - Tersi Kimyada baryumun simgesi - Düzenli arabkılarla yinelenme, tartım - Bir haber ajansı. 15) Önlü bir İtalyan kadın gazeteci - Melville'in «Moby Dick»inde bir kahraman. Hazırlayan: Faruk BÜDİRİCİ

ÖYKÜ

ŞEHİRLİK YERDE YAŞAMAK ZOR İŞ...

Yazan : Serdar GÜRCAN Resim : Fatin PEKMEN

Tamı tamına bir hafta var yirmi yaşına girmeme. Bir hafta sonra ondokuz yılı dolduruyorum. Yaştlarım gibi gençliğimin değerini bilmem, gülüp eğlenmem gerekirken ben yine düşünüyorum. Düşünüyorum ve mutsuzum.

Tüm ideallerimin temelinden sarsıldığını hissediyorum. Mutsuzluğum doruk noktaya çıkmış olsa gerek. İlk defa bir günü kaleme almak gerektiğini duyuyorum. Yazmak, aklıma geleni yazmak, elimden geldiğince boşalmak istiyorum.

Dün iş yerimden komik bir gerekçeyle çıkarıldım. Gerçek suçum, olduğundan farklı görülmeye çalışmamaktı. İşten çıkarıldığımı henüz az sayıda kişinin bildiğini sanıyordum. Kötü haber çabuk yayılmış. Sabah karşılaştığım arkadaş:

— «Ooo bakıyorum sepetlenmişsiniz ajanstan» dedi.

Kendisi de bizim çalıştığımız yerde çalışmak istediğini defalarca söylemişti. Şimdi karşında otuziki dişini göstererek arıyordu. O anda aklımdan evire çevire sopalamak geçmedi değil hani... Yine de edebimi takindim, ve:

— Öyle oldu, diyerek geçtim.

Amcam çalıştığı yerden her aybaşı 'özel' sigara getirir. İş yerinden verilen bir kaç paket sigaradan birini de bana verir. Bu sigara hiçbir yerde satılmaz.

Okulun yakınındaki kahve- de oturuyoruz. Ara sıra çıkartıp birer tane veriyorum sevdiğim arkadaşlarıma, amca beyin özel sigaralarından.

Kendisi hakkında acıkmaktan öte hiçbirşey düşünmediğim, yatılı okuyan bir arkadaş geliyor. Daha masaya oturmadan,

— Şu Maltepe'den bir tane de bize ver bakalım, diyor. Özel sigara Maltepe'ye benziyor ya. Neyse elimizi cebimize atıyoruz. Bir tane de çıkartıp ona veriyoruz.

— Aa bu Maltepe değil. İzah ediyoruz durumu. Paketine bakmak istiyor. Paketi çıkarmamızla içinden bir avuç sigarayı alıp uzaklaşması bir oluyor.

Birkaç masa ötedeki arkadaşlarına bir sigarayı bir beni gösteriyor. «bakın şu kızımdan aldım» dermişcesine. Ve yine otuziki diş.

Ben de bildiğim bütün küfürleri boca ediyordum. Cepte otuz lira para. Sigara almaya kalksan içtiğin çayın parasını veremezsin. Zoraki otlakçılık. Nasıl küfür etmezsin? Adamın yüzüne bir şey diyemediğine mi yanarsın, enayiliğine mi?

Az sonra dışarda, bizim sigaraları yürütenle karşılaşırız. Hala sırtıyor. Otuziki dişinin tüm çirkinliğiyle. Şaka yollu:

— Ulan üç kağıtçı. Sigaraları aldın, bak başkasının sigarasına kaldık, diyor. Vay sen misin onu diyen? Burden ciddileşiyor:

— Yaptığım bütün tantana bundan mı yani? Bizden aldığın sigaralar ne olacak?

Bir de acıyorduk şu ineğe. Yaban ilde benim çektiğim yalnızlığı çekmesin diyoruz. Bak sen yediği halta. Sanki tantana yapmışsın, sanki ondan sigara otlamışsın gibi, azar ıslatıyoruz. Hay sana acıyana da.

Oldum olası küsmek denen şeyi becerememiştir. Sevmeyişim insanlarla yalnızca samimiyetimi azaltırım, o kadar. Hiç küsmek aklıma gelmez. Belki de çocukluk olarak görüyorum.

Bir kızla çok kısa süreli bir ilişkim olmuştu. Yürütemedik, bitti. Uygarcı sorunlarımızı çözümleyelim, yine arkadaş kalalım istedim. O benimle hiç konuşmadı bir müddet. Benim çabalarımın yeniden konuşmaya başladık, yeniden arkadaş olduk. Küsmek bana ters geliyordu. Uygarcı olan, arkadaşlığı sürdürmektir.

Tam becerdiğimi sanıyordum ki, okulun sinema salonunda başıma gelen bir olay biraz olsun ayılmamı sağladı.

Salon tıklım tıklım dolmuştu. Ben de bir sandalye alıp arkadaşların yanına gideyim dedim. Bir kız, alacağım sandalyenin kenarındaki demire ayaklarını yaslamıştı. Sandalyeyi almak istediğimi söyledim, izin istedim.

— Gene «O» nun yanına gidiyorsun, değil mi? dedi.

Yine otuziki diş. Gözlerim faltaşı gibi açıldı. Benim eskiden ilişkim olan kıza karşı iyi niyetle yaklaşmam demek, çevremde böyle yorumlanıyordu. Küfür ettim, kendime de, çevreme de, «o» na da, o

lafı söyleyene de. Gitmiyorum dedim ve filmi orada seyretmeye karar verdim.

Gel de anlat? Ayrılmamız gerektiğini her yönüyle hesaplayan, buna karar veren yanlış da olsa uygulamaya koyan benim de.

Filmin yarısında çıktım. Geçme ihtimalim kuvvetli olan bir dersin notları asılmış. Gidip baktım, belki morallim düzeldi umuduyla. Beklediğim notun üçte biri bile gelmemişti.

Tam tamına bir hafta var yirmi yaşına girmeme. Bir hafta sonra ondokuz yılı dolduruyorum. Yaştlarım gibi gençliğimin değerini bilmem, gülüp eğlenmem gerekirken ben yine düşünüyorum. Düşünüyorum ve mutsuzum...

Heyecanlı mıyım? Yok, yok, hayır konsere ilk defa geliyorum ama hiç de heyecanlı değilim. Şu anda duyduklarım, kente ilk geldiğimde, ya da okula ilk girdiğimde duyduklarımın yanında hiç sayılır.

Ve yarın benimle birlikte sekiz-on arkadaş bu dersin hocasının odasına gidecektik. Hoca Bulgaristan'dan yeni dönmüştü. Bize gezi izlenimlerini anlatacaktı. Hangi yüzle gidersin.

Okuldan çıkıyoruz. Birkaç arkadaşımın birlikte otobüse biniyoruz. Onlar şakalaşıyor. Üstüne yıkılıyorlar. Yanlışlıkla bir adamı rahatsız ediyorum. Adamı çıkartmadan bana dirsek atıyor. Şakalaşan onlar, dirseği yiyen benim. Arkadaşlarıma küfürle karışık uslu durmalarını söylüyorum.

O otobüsten inip bir başka otobüse biniyoruz. Bu da bir hayli kalabalık. Arkadaşımın konuşurken omuzunda bir el.

— Lütfen biraz ilderde durur musunuz?

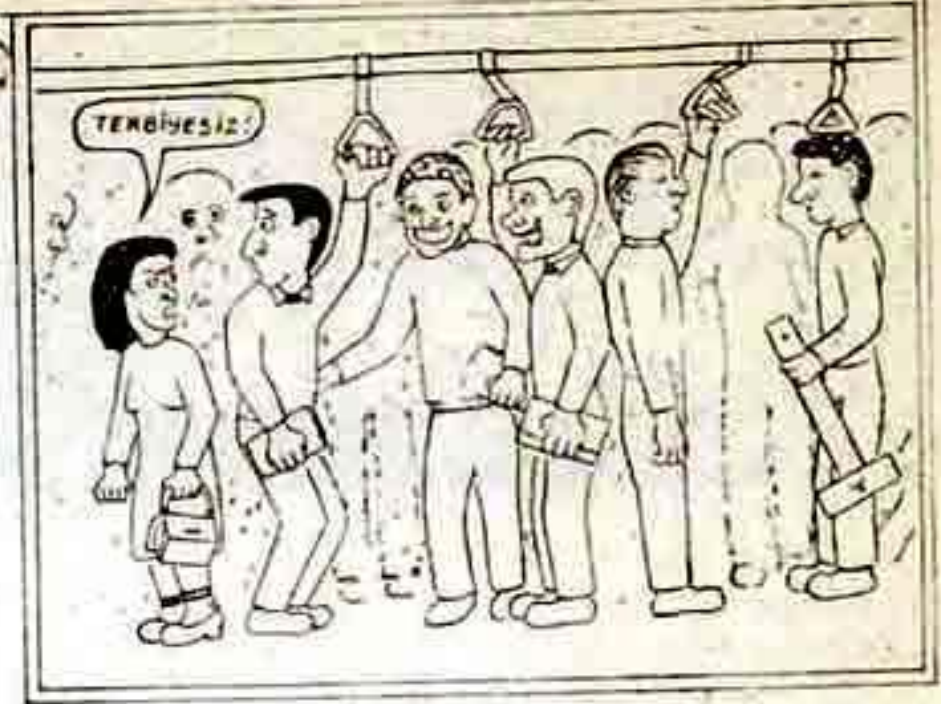
İki paçoz kız. Birini rahatsız ediyordum da, öbürü uyarıyor. Bunu duyanlar ters ters bakıyorlar. Sanki isteyecek yapıyor muyum gibi. Dönüp bağırarak istiyorum.

— Ulan tapon karı. Sana mı kaldık. Bizim elimizin altında neler var, bir bilsen dudığın uçuklar. Düşünüyorum, ne var elimin altında? Hiç bir şey. Vaz geçiyorum. Efendiliğimi takinip özür diliyorum.

Eve gelip kendimi divana atıyorum. Hiç bir şey düşünmek istemiyorum.

Ama yapılacak o kadar çok şey var ki. Filistin'le ilgili araştırmayı tamamlamam, ders çalışmam, seminer hazırlıklarıyla ilgilenmem gerek. Hepsi boş veriyorum. Üstelik arkadaşlara da sözüm var. Bu gece konsere gideceğiz. Bu benim gittiğim ilk klasik konser olacak.

İşten sepetlenmek, sigaraları kaptırıp enayi yerine konmak, dersteki başarısızlık, otobüsteki aksilikler ve sırtan otuziki dişler üstüste gelince insan o kadar sıkılıyor ki. Bir

de çevrenin gözünde hala o kızın peşinde koşuyor gözük-mek. Ya o da öyle sanıyorsa. Bunları düşünmek bile çok rahatsız edici.

Heyecanlı mıyım? Yok, yok, hayır. Konsere ilk defa geliyorum ama hiç de heyecanlı değilim. Şu anda duyduklarım, kente ilk geldiğimde, ya da okula ilk girdiğimde duy-

Tam tamına bir hafta var yirmi yaşına girmeme. Bir hafta sonra ondokuz yılı dolduruyorum. Yaştlarım gibi gençliğimin değerini bilmem, gülüp eğlenmem gerekirken ben yine düşünüyorum. Düşünüyorum ve mutsuzum...

Heyecanlı mıyım? Yok, yok, hayır konsere ilk defa geliyorum ama hiç de heyecanlı değilim. Şu anda duyduklarım, kente ilk geldiğimde, ya da okula ilk girdiğimde duyduklarımın yanında hiç sayılır.

Ayakta durup birbirlerine hava atan o ukala yaratıkları incelemek zevk veriyor bana. Rüküş giyimli, çok da makyajlı bayanlar gevrek gevrek kahkaha atıyorlar. Penguenvari giyimli baylar da, rüküş hanımlara gösteriş için, birbiri ardına espri patlatıyorlar. Sanki aralarında bir yarışma varmış hissi uyandırıyor insanda. Yarışmayı da rüküş hanımlara en fazla kahkaha attıran kazanacakmış gibi.

Nerden, nereye...

Daha üç sene evvel, solgun lambanın altında «Cemal örtmenin» cebir ödevini yapmaya çalışıyordum, geçen bu saatlerinde.

Anam sofrayı topluyor. Babam döşegine çekilmiş sigarasını tellendiriyor. Bebek ağlıyor, gelin abla bebeyi susturmaya, memesini emzirmeye çalışıyor. Kardeşlerim altalta üstüste boğuşuyor. Babamın kalın sesiyle hepimiz irkiliyoruz.

— Kesin ülen şamatayı ve letler, kalkarsam fena yaparım sonra. Sen de zırlatma kız şu bebeyi.

Gelin abla suskun, başını öne eğiyor, çaresiz. Ne haddine düşmüş cevap vermek. Ve letler köşelerine çekildiler. Birbirlerini dürtüp, gülmeye çalışıyorlar.

— Ana. Lambanın gazı bitiyor.

— Elin ayacın tutmuyo mu da, kalkıp kendin almayı. Gelin kızım bi zahmet gaz getiriver, şu oğlunun lambasına.

— Ama ana. Bebe ağlıyor.

— Kalk lan. Gaz getir. Oğlan ders çalışacak.

— Tamam baba ben de zaten kalkuyordum.

Gelin abla kilerden gaz almak için, kapıdan çıkar çıkmaz:

— Herif, herif niye sert çıkıyor kıza. Zaten oğlundan

çektığı yetmezmiş gibi.

— Çocuk okuyacak sultan. Okusun ki büyük adam olabilsin. Görmüyor mu sütçülerin Zeynel'i? Görmüyor mu Yusuf ağının oğlanı? Okudular, adam oldular. Analarını da yanlarına aldılar, Şehirlik gibi yerde bakıyorlar analarına. Hem rivayete göre, bir elleri yağda, bir elleri baldaymış. Az mı çekmişti kadıncagızlar? Fena mı olur yani oğlun da sana baksın?

— Aman herif sende. Nerde bizde o şans. Bizim çektiğimiz yanımıza kâr kalır. Okuyup ta ne olacakmış sankim? Kitap defter parası, ders yapacak gaz parası. Bir de çalıştırmıyoruz, okuyo diye. Ne davar güder, ne bahçe çapalar. Bunca sene okudu da ne oldu yani? Faydasından çok zararını gördük. Abisi de okumadı. Bak aslan gibi tençberlik yapıp ev gecindiriyo.

— Öyle deme kadın. Ben kayfede oğlum lise son talebesi deyip, deyip övünüyom. Söyle bakem, va mı, benden başka bebesi son sınıfta okuyan?

— İyi diyon da bey, yaptığın masarıflar, yol parası, kitap parası, kalem defter parası senden çıkıyo mu? Şimdilerde bir de harçlık parası çıkarmış namert. Neymiş? Arkadaşlarına veriyormuş anaları. Bilmez tabi üç kuruş kazanmak için neler çekildiğini.

Ve sürüp gider anayla babanın konuşmaları geç vakte kadar. Veletler boğuşmaktan yorgun düşüp uykuya dalmışlar. Gelin abla bebeyi uyutur ve usulca yanına yataşır.

— Benim bir tanecik kardeşim, hani bana yazma öğretecektin.

— Git başımdan çok dersim var. Başka zaman öğretirim.

— Söz veriyon değil mi kardeşim? Unutmazsın değil mi?

— Tamam, tamam söz, şimdi git başımdan.

— Ağabeyne de söylemeyeceksin değil mi? Yazma öğrenmek istediğimi.

— Git başımdan yoksa söylerim ha.

Ve ben ders çalışmaya çalışırdım. Öyle ya, «Cemal örtmenin» en çok beni sever. Hep bu çocuk adam olacak der. Hem tek beni yetiştiriyor, yüksek okul imtihanına, Çağırıyor odasına, çalıştırıyor saatlerce. Olur mu, yapmamak «Cemal örtmenin» ödevini.

Konserin başlamasına yarım saat kaldı ben hala ince-liyorum zengin bayları, rüküş hanımları.

Dedikodular, çekiştirmeler ve yapmacık sevgi gösterileri.

— Aman efendim, kimleri görüyoruz? Kimleri görüyo-

(Devamı Sayfa 13'de)

MİZAH

Flaş. Flaş. Flaş...

DERSLERE İLGI ARTTI

ANKARA (Özel) — BYYO öğretim üyelerinden bazıları'nın derslerine ilgi olağanüstü artmıştır. İzleyiciler sınıfa sığamamaktadır. Sınıfa yalnızca bu dersler için ilave sıralar getirilmektedir. Derslere ilginin olağanüstü artması ve öğrencilerin, elde kalem defter, ders saatlerinin 1/3 ünü hesaplamaya çalışması yanlış yorumlara neden olmaktaysa da bu tamamen gerçek dışıdır.

Ayrıca Cebeci Bölgesi Tüm Kahvehaneler Derneginden edinilen bilgiye göre bu dersler sırasında kahvehaneler iş yapamamaktadır. Dernek yönetim kurulu, özel teşebbüsü engelleyen bu girişimi protesto yürüyüşü kararı almıştır. Dersin tüm hocalarımızın başına...

EYVAH!... YANDIK!...

ZORLA DEVAM

ETTİRECEKLER...

HÜNGÜRRRR...

Öldü! bittik! eridik! kül olduk! Geçen yıl hocalar duvarlarla ders yaptılar. Hani çekilmezdi, buzlu dersler, Maçta sıcak çaylar dururken kılıp gibi yutulmuyordu ki, bilmem neler... Açık bırakın kapıları gelip girelim içeri, canımızın istediği bir an, oh ne güzeldir, ne güzel!... Ah hocalar, vah hocalar, hep böyle düşünür bizi, sevgili doçlar, prof. lar (asları saymadık, onlar bizdendir zaten)...

Yoklamalar olmaz ilağ sine-i salt pareme. Çare bulunmaz bilirim, çalışan öğrencilere. Rüyalar gerçek olsa, sınıflar öğrenci dolarsa. Pencere yanında bir selvi boylum yazar patronun notlarını; civanım hesaplar, nasıl getireceğini ay sonunu. Gazetede çalışan düşünür: gitmek mi zor kalmak mı zor? Var sen sor, neylesin bu gençler...

Ağlayıp geziyor şimdi. «Baba»mız «Maç»ta Arıyor hep bizleri. Boş masalara bakıpta. Sen sakın üzülme «Baba» Elbet birgün kavuşacağız. Diplomamızı senden alacağız.

MINİ DUYURU

Gazetemizin mizah sayfası için «Hocalarımızdan İnciler» sütunu açılması düşünülmektedir. Bu nedenle arkadaşlarımızdan tüm hocalarımızın söylediği ilginç şeyleri not alıp dergiye iletmelerini rica ederiz. Yalnız sayın Ünsal Oskay'ın ilginç olmayan sözlerini not almakta yarar olduğu görüşündeyiz. Aksine bir durumda bütün sütunu kendilerine ayırmak zorunda kalabiliriz.

Ayrıca Dergiye İhtilen «Hocalarımızdan İnciler» arasında yapılacak elemelerde ilk üç sıraya giren incilerin sahiplerine, sayın Oskay'ın derslerine yıl boyunca ücretsiz giriş davetiyesi verilecektir. Ki öğrensinler inci'nin ne demek olduğunu...

DEMEDİK DEMEYİN

— Birleşmiş Milletlerde her devletin bir dayısı vardır.
Mehmet GÖNLÜBOL

— Arkadaşlar, dolmuşta gelirken yeni bir kelime tuttım. Bunu biraz kullan bakalım tutacak mı?
Cemal MİHÇİOĞLU

— TV'deki Türkan Şoray'ın reklamı, tam bir toplumsal irza saldırısıdır.
Ünsal OSKAY

ÜNSAL HOCA'NIN FANTAZİYALARI

YILMAZ İÇÖZ

O gün okul girişinde, kimlik kontrolü ve üst-baş araması yapan okul yetkilileri bazı öğrencilerin kumanyaları gelmesine şaşırmış gibi gözüküyorlardı. Hele benim valizin haşmetini ve diğer elimdeki piknik tütününü görünce tümünden şaşırdılar.

Giriş vizesi alabilmem için valizdekileri göstermem yetmedi. İçindeki tavanın, şarküterinden yürütülmüş tereyağının, bir kangal sucuğun, bir kavanoz reçelin, on yumurta ve iki şişecik biranın öyküsünü neden bu kadar merak ediyorlardı anlamadım doğrusu. En çok da battaniye ile yastığuma müşteri çıkmalarına bozuldum. Mübarek okul değil, gümrük girişi sanki.

Neyse kapıdan vizeyi zor da olsa koparıp, bir elimde tutuşturulmuş valiz, diğerinde tütün olduğu halde sınıfa doğru yollandım. Son saatte Ünsal Hoca'nın dersi vardı. Ancak koridordaki yaygaraya göre, teneffüs bitmiş olmasına rağmen Ünsal Hoca halen yandaki sınıftan çıkmamıştı. Ortalıktaki öztürkçekolojik havadan o sınıfa da Mihçioğlu'nun dersinin olduğu anlaşıyordu. Elimdeki yükleri sınıfa koyduktan sonra, dersinin katline dayanamayarak, feryatlıyan eden Mihçioğlu Hocamızın yardımına gitmeye karar verip, bizim ekibi hazırladık.

Ünsal Hoca'yı, sarıldığı kürsüyle birlikte bizim sınıfa taşıdık. Ünsal Hoca, gösterilen ilgiden olacak büsbütün coşmuş, anlatmaya devam ediyordu.

Bu Ünsal Hoca da yalnızca sabah ve akşam yemek yiyordu herhalde. Ama bizim öyle olmadığımızı bir türlü anlatamamıştık. Biz de durumu ya onun derslerine kumanya getirerek ya da sınıfta birşeyler pisirerek kotarıyorduk. Aslında Ünsal Hoca da boğazına düşkündür ha... Hele bizim sucuklu yumurtanın kokusu sınıfa bir yayılınca, eminim yarısına el koyacaktır. Neyseki aklımıza geldi de yumurtayı çok aldık.

Her geçen hafta anlattığı Ajda'nın alt yapısı ile üst yapısı gibi bugün de Muardaki Müjde'nin yapısını anlatırsa vallahi söz veriyorum, sucuklu yumurtanın yanında biramdan da iki fırt vereceğim.

Şimdi iş kalorifer peteğine yastığı koyup, battaniyeyi üzerime almama kalıyor. Üzeri açık uyunursa insan üşürmüş. Ünsal Hoca'da bir dil var ki kardeşim. Yani dostlar başına... İlk beş dakikada insanın vücudu mayışıyor, gözleri kayıyor ve on dakkaya kalmadan horlamaya başlıyorsunuz. Dersten çıkma diye bir kavramı zaten bilmiyor. Anlatıyor da anlatıyor... Okulun kapısı kapatılacak zaman, iki görevli, hocanın koluna gripte öylecene çıkarabiliyorlar. Söylediklerine göre giderken de anlatmaya devam ediyormuş. Ahh, birde bizi uyandırmasalar.

HOCALAR DA YANILIR

Sayın Hocamız SBF Kamu Yönetimi Kürsüsü Başkanı Prof. Dr. Cemal Mihçioğlu kendi deyimiyle «hocalık yaşamında ilk kez bir maddi hata» yaptı.

Üç dersten kalan bir arkadaşımız Prof. Dr. Mihçioğlu'nun dersinden verdiği maddi hata dilekçesinin incelenmesi sonucu haklı bulunarak, Kamusal İlişkiler dersinden geçti. Hocamız hatasına, yönetim de bu örneğin gelecek sene getireceği maddi hata dilekçelerine yanadırsun.

Hocamıza diyoruz ki: «Üzülmeysin, batarsın kul olmaz».

İmza: Orhan Abi

BUGÜN OKULDAYDIM

ÇETİN ÇETİNER

Soranlara, «bugün okuldaydım» diyorsam da inanmayın. Çünkü bugün ben kahvedeydim. Gerçi şöyle bir okula uğradım. Ama, dersler başlamıştı. Beni içeri almadılar. Canıma minnet, soluğu kahvede aldım. Ooo! O da nesil, geçen yıl bu saatlerde, çalışanlar haricinde bir, iki kişi olurdu burada. Şimdi ise beş altı masa birden doluvermiş.

Bu kahveye giren önce şöyle bir sağına soluna bakınır. Ben de öyle yaptım. Hah! İşte bir masada bizimkiler oturuyor. «Merhaba» «Selam».

DUYURULUR

Görünüm İslatılmıştır.

Sevgili Görünüm okurları. Bilirsiniz tüm gazetelerin kaçınılmaz sonu, okunduktan sonra yakılmaktır, sofra örtüsü olmaktır. O da olmadı, külâh, uçak v.b. olmaktır. Düşündük, taşındık, nasıl engelleriz?

Ammsadık oduncuları, satıkları odunların yanmayışını. Ve karar verdik. Görünüm'ü ıslatmaya. Yazı İşleri ekibi olarak kolları sıvadık, «Tavukçu» da ıslattık. Görünüm'ü...

Az ıslak bulanlara duyurulur. Görünüm'ü sizde ıslatın!

HOCALARIMIZA BİR ÖNERİ?

— Haddimiz olmayarak hocalarımıza bir öneride bulunmak istiyoruz...

Ceyar'ın katilinin kim olduğunu bilmeyen öğrenci sınıfta bırakılmalıdır.

Ceyar'ın katilini bilmeyen, adam olabilir mi hiç? Sanırsanız sizler de bize katılırsınız. Çünkü dünya ajansları ve TRT bu yüzyılımızın en önemli olayına, ilk haberleri arasında yer verdiler.

Bizim önerimize, «dizinin son bölümü için farklı çekimler yapılmış, katil herbirinde başkaymış» şeklinde karşı çıkanlar bulunabilir. Ama olsun efendim. Öğrenci dediğin araştırmacı olmalıdır. Bütün katilleri bilmek gerek. Yoksa nerede kalır bizim entellektüelimiz...

ZULADAKİ

Gelecekteki politikacılara duyurulur.

BAŞARININ YOLU (BAŞARI DERSLERİ)

Ben katolik geçinerek Venede savaşını kazandım; müslüman geçinerek Mısır'a yerleştim; papacı geçinerek İtalya'da yürekleri kazandım. Bir Yahudi halkını yönetecek olsam, Süleyman'ın tapınağını yeniden kurardım.

NAPOLEON

Yalnız birşey ammsatalım. Sainte-Hélène hiç de öyle olmadığına tanıklık.

«Merhaba». Birisi «naber» diyor. Ben çok iyiyim ya, alçak gönüllülük ediyorum «iyiyim işte» diyorum. «Hayallah, derisi kaçırıldı» diyorum. Yanıt patlıyor. «Hadi lan sende». Sığara istiyorum, çay ocagına dönüp, «Baba, bir çay ver-diye sesleniyorum... Sığarayı yaksam mı? Çay gecikir mi acaba? Neyse, Baba çayı getiriyor. Sığarayı da yakıyorum. Biraz tedirginim. Düşünüyorum. Dersler bir bir kaçıyor. Ne olacak bakalım. Devam mecburiyeti de var. Arkadaşlar konuşuyorlar. «Bu akşam Ceyar'ı vuracaklar». «Yav, adam ölsede kurtulsak, bee-«Olmiyecekmiş ki. «Görecez, bakalım».

Sıkıntım biraz dağılıyor. Saate bakıyorum. Dokuzda altı var. Hiç değilse ikinci derisi kaçırmayayım. İyice ferahliyorum. Eh yirmi dakika var, bir tavla oynanır. «Ahmet tavla oynayalım mı?». «Olur». Tavla geliyor, başlıyoruz, oynamaya. Bilecek. Saate bakıyorum. Dokuzu yirmi geçiyor. Bu sırada dört kişi oluyoruz. «Hey! Hadi King' oynayalım» diyor birisi. En önce benden, «Hadi» sözcüğü çıkıyor. Kendime şaşıyorum. Ama bir garip haz duyuyorum içimde. Belki her kendini aldatan insan bunu duyuyordur. Belki de benim duyduğum haz değil bir cins tiksintidir. Oyun devam ediyor. «Rıfkıyı» yitiyorum. Biraz kızardım. Yok, yok olan oldu. Neyse bundan sonra derslere devam edeceğim. Kendi kendime söz veriyorum. Öyle ya, ben bugün okuldaydım.

Ayin Şarkısı

YARABİM SEN BÜYÜKSÜN

Yarabim sen büyüksün
Yarabim sen görürsün
Durdur şu hocaların kavgasını
Biz kulların gülsün.

Bütün kavgalar dursun
Savaş rüzgarları sussun
Bize bir NAGRA gönder
Yalnız, çalışır olsun.

Şimdi program yapma
zamanıdır
Hocalarımız kavgaya

sevdalıdır.
Gelin onların NAGRA'sını

kıralım
NAGRA bu savaşın

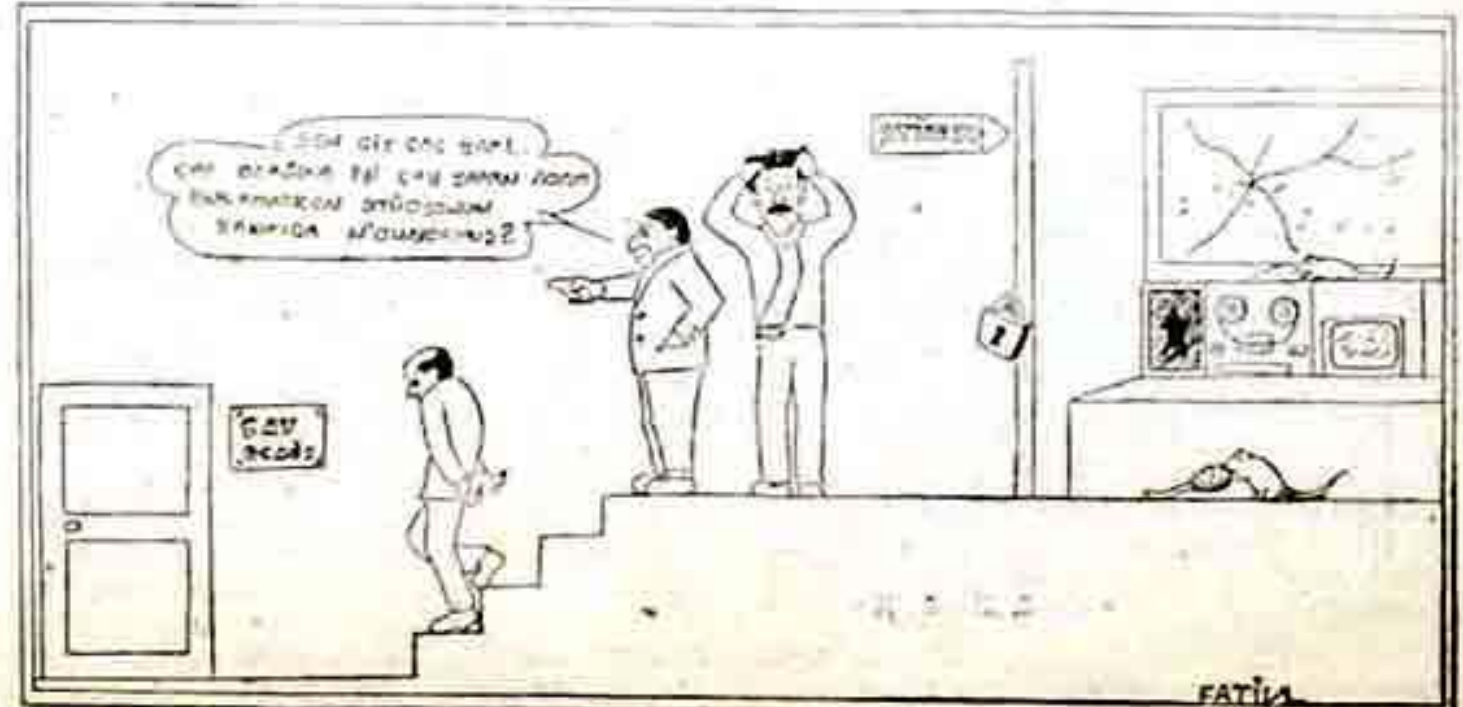
SİLAHIDIR.

NAGRA bizim olunca
Sesler içine dolunca
Biz ona kavuşunca
Öğrencilik ne güzel!
Okumak ne güzel!

Beste: Orhan Gencebay
Uyarlayan: IV. Radyo TV öğrencileri.

Not: Nagra, bir ses alma aygıtıdır.

— Yavv, bu alet nasıl çalışıyor?

SPOR

SPOR

SPOR

BİR GÖRÜNÜM

ASIYE KORAY

Ülkemizde ilkesi, temeli ve sahibi olmayan bir spor, en yaygın görüntü. Tesis, malzeme eksikliği... olmayan bir spor politikası... geçici esen furtunalar, kopan güdümler ve bir sürü yolsuzluk maddelerinden, konferans, seminerlere kadar bir yığın şey...

Olmayan futbolumuzdan yılın futbolcuları seçtikleri gibi, tekniğin olmadığı, bitmişliğin hakim olduğu yarışmalar. Anarmlı koşullarda ve havalarda sahalarla oluşan göçkükler ve su birikintileriyle mücadele etmekten oraya niçin geldiklerini unutan ve bi-
tap düşen sporcular, kısır ve zevksiz oyunlar ve işte sonuç. Sario yahut Lorel-Hardy filmlerine gitmiş gibi olan seyirci, güleriz ağlanacak halimize der gibi yapılan espriler, tribün showları ve... kapalı kapılar ardındaki düşüş, havalandırmaz soyunma odaları.

Bütün bunlardan sonra «Gençlerimiz spor yapınlar» diyenleri de görüyoruz. Ve görünüm... kahvelere itilmiş, sokaklara döşünmüş bir yığın genç. Tabii onları bunlardan kurtarmak sadece spor ile olmaz. Spor bunu sağlayacak unsurlardan sadece sadece bir tanesi ama önemli yeri olabilecek bir tane-
si.

Herşeye rağmen spor yapma eğilimi, spora ilgi gün geçtikçe artmakta. Fakat sanırım bunun nedeni daha çok basın, rd. ve tv.'nin etkin propagandası. Onların aracılığı ile tanıştığımız sporlar, büyük isimler... Pele'den Comenaci'ye ve «Beyaz Gölge»ye kadar daha bir yığın şey...

Bireysel dalların halı sporumuzun en acı yanlarından biri olarak görünüyor. Takım sporlarına gelince ne spor ruhunu ne de takım ruhunu görmemiz mümkün olmamakla beraber ara sıra «nihayet» dediğimiz de olmuyor değil. Tek bir kişi üzerine kurulan takım oyunları, oyuncular bir türlü toparlayamayan yöneticiler... sürüp gidiyor bu görüntü.

Son yıllarda spor adına bir olumlu görünüm var. Basketbol Basketbolun sporumuzda elde ettiği yeri ve gençlerin bu alana yoğun ilgisini görmemek mümkün değil. Ashında onların hepsini kutlamak gerek. Çünkü ülkemizde spor ile birlikte okul ya da bir mesleği yürütmek oldukça güç bir iş. Eğitim sistemimiz öğrencilere spor yapmaları için boş zaman bırakmamış.

Basına bakiyoruz, koskoca manşetler, «Olaylı geçen maçta 4 oyuncu atıldı», «Şampiyonadan bir madalya koparabildik», «Gol furçasına uğradık», «Yenildik ama rezil olmadık». Bazen insanın bizde de spor varmış, ümit var diyese geliyor. Ümitlerimiz de var, millilerimiz de ama spor var mı? Tartışılır.

MÜLKİYE SPOR KULÜBÜ VE BİR OLAY

NURİ KOCAKANAT

Mülkiye Spor Kulübü kuruluşundan bu yana amatör spor dallarında başarıyla mücadele etmiştir. Sporun gerçekten amatörlüğe yapıldığı yıllarda bu mücadelenin sonucunda bir çok dalda ilk sıralarda yer almıştır.

Bugün maddi olanaksızlıklara rağmen milyonlar kurumu kulüplerinin çoğundan daha fazla spor dalında uğraş vermektedir. Bu olanaksızlıklar, basketbol dalında kendini daha fazla hissettirmektedir.

Amatör spor dallarındaki federasyonların kulüplere yaptıkları yardım ya hiç, ya da komik boyutlardadır. Bu koşullar altında özellikle kent dışında yapılan yarışmalar büyük sorunlar yaratmaktadır.

«Mülkiye camiasının» genişliği ve dayanışması sonucu yarışma yapılacak kentlerde kalacak yer sorunu, konuk-
leriyle çözülmeye çalışılmaktadır. Fakat aynı yarışmalara gelen diğer kulüplerin sporcularının koşulları, Mülkiyeli sporcularda düş kırıklığı yaratmakta, kulübe olan güvenleri sarsılmaktadır. Bu koşullara bir de yöneticilerin hoşgöründen yoksun oluşları eklenmektedir.

KURTHAN FİŞEK

Spor yönetimi konusunda araştırmaları bulunan Kurthan Fişek, «Günümüz Türkiye'sinde kitle sporu yapmak çok güçtür» demiştir.

Spor Akademisi ve Atletizm Federasyonu eski başkanlarından, SBF Kamu Yönetimi Kursusu Profesörlerinden Fişek ile kitle sporu ve kitle sporunda yüksek öğrenim kurumlarının yeri konusunda görüştük.

Görünüm — Türkiye'de kitle sporu yapmanın koşulları sizce var mıdır?

Kurthan Fişek — Kitle sporunu, «geniş kitlelere sistemli, düzenli ve bilimsel biçimde spor yaptırılması» olarak tanımlarsak, günümüz Türkiye'sinde, kitle sporu yaptırmak çok güçtür. Bir kere, geniş kitlelerin spor yapması boş zaman ister. Ortalama işgününün 11-12 saat olduğu bir ülkede yaygın boş zamandan söz edilemeyeceği açıktır. İkinci olarak, kitle sporu, düzenli beslenme, sürekli sağlık denetimi, yoğun tesis yatırımları ve uzman yetiştirici personeli ister. Beslenme bozukluklarının yaygın, sağlık hizmetlerinin aksak, genel yatırımların yetersiz, eğitim örgütünün kendi genel gereksinimlerini karşılamaktan uzak olduğu bir ortamda, «anlam-
lı» sayılabilecek yoğunlukta kitle sporu yapma olanakları sınırlıdır.

Soru — Bu konuda yapılabilecek hiç bir şey yok mudur?

Yanıt — Kitle sporu yaptırmanın olanaksızlık ölçüsünde güç olduğunu söylerken, bu yönde hiç bir şey yapılmaması gerektiğini söylemek istemiyorum. Sözgelisi, Türkiye'de mevcut spor tesislerinin

nince küçük gibi görünen olaylar bardağı taşıran damlalar olarak ortaya çıkmaktadır.

Bunaltıcı yokluklara karşın, kulübü başarıyla temsil etmeye çalışan sporculardan, yöneticiler olası şeyleri de kısıtlarlarsa istenmeyen patlamalar kaçınılmazdır.

Kulübün basketbol şubesinde geçen ve basın aracılığıyla kamuoyuna yansıyan olayın da bu biçimde ortaya çıktığı açıktır.

Basketbol takımının kaptanı, Zafer Kalaycıoğlu'nun maç çıkarken istediği iki yeni topun verilmemesi bardağı taşıran damla olmuş. Kaptan Mülkiye'nin en önemli maçlarından birinde oynamayı reddederek, giyinip gitmiştir.

Bütünyle amatör kalabilen birkaç kulüpten biri olan Mülkiye Spor Kulübünden dileğimiz «Sporculardan ne kadar kısırlarsa kârdır» mantığıyla yapılan yöneticilikten vazgeçilmesidir. Böylece bugüne kadar olduğu gibi Mülkiye'nin spordaki amatörlüğe mücadelesini sporcu-yönetici işbirliğiyle başarıyla sürdüreceğine inanıyoruz sonsuzdur.

“Günümüz Türkiye'sinde Kitle Sporunu Yapmak Çok Güçtür”

BORA KANRA

kullanım kapasitesi %18'dir. Yine sözgelisi, işsiz gezen ya da uzmanlık alanında istihdam edilmeyen çok sayıda Spor Akademisi mezunu, yani yetişkin spor yetiştiricisi vardır. Spor Akademileri bünyesinde örgütlenerek sporcuya sağlık hizmeti götürecek Tıp Merkezleri kurulabilir, etkisi sınırlı da olsa işletilebilir. Bölge Beden Terbiyesi Müdürlükleri bünyesinde ulusal düzeydeki sporcuların yanında spor yapmak isteyen herkese az bir ücret karşılığında yemek çıkarılabilir. Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde bu tür çabalar başlatıldığı ve eşgüdümleildiği ölçüde, istenen düzeye ulaşması bile, yine de «kitle sporu» yönünde bir kırılganlığa bağlanabilir.

Soru — Bunların yapılması yeterli midir?

Yanıt — Hayır. Kitle sporunu kitle örgütleri yaptırır. Sendikalar, kooperatifler, belediyeler, meslek kuruluşları bunlar arasındadır. Bir başka deyişle, istediğiniz kadar

Bu yıl ilk kez bir çok dalda

Uluslararası Üniversite Spor Karşılaşmalarına Katılınacak

Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, bu yıl ilk kez Uluslararası Üniversite spor karşılaşmalarına birçok dalda katılınacaktır.

Simdiki kadar süregelen uygulamaya göre, yabancı Üniversite spor karşılaşmaları yapılmakta, ancak başarılı sporcu ve takımlar yurtdışı müsabakalara gönderilmemektedir. Bu yıl Romanya'da yapılacak Uluslararası Üniversiteler spor karşılaşmalarına pek çok dalda sporcu yollanacaktır.

A. Ü. Spor Birliği Yönetmeni N. Süglün:

Üniversitemizde Spora İlgisi Az...

Mediko Sosyal Merkezi Bünyesindeki Ankara Üniversitesi Spor Birliği sorumlusu olarak görüştüğümüz Nermin Süglün, 1979-1980 öğrenim yılında, Ankara Üniversitesi'nin

20.000 öğrencisinden ancak 800 öğrencinin faaliyetlere katıldığını söylemiştir.

AÜSB Sorumlusu Nermin Süglün, antrenör ve çalıştırıcı eleman ile malzeme eksikliğinin en büyük sorunları olduğunu belirtmiştir. Süglün, Atatürk Spor Salonu ve Selim Sırrı Tarcan Spor Salonundan sonra Ankara'nın en geniş kapasiteli spor salonu olacak olan, Hukuk Fakültesi arkasındaki Üniversite Spor Salonunun bu yıl hizmete geçeceğini söylemiştir.

AÜSB Spor Faaliyetlerini Bütünleştirmeye Yönelik

Bu konuda görüştüğümüz, AÜ Mediko Sosyal Merkezi Müdürü Savaş Türel de AÜ öğrencilerinin, ODTÜ ya da Hacettepe öğrencileri gibi üniversitelerine sahip çıkma-
yıp Fakülteleri ile özdeşleştiklerini söylemiştir.

Türel, SBF ve BYYO şenliklerini bu açıdan eleştirerek, Spor Birliğinin amacının Üniversite bünyesindeki spor faaliyetlerini bütünleştirmek olduğunu söylemiştir.

Görüştüğümüz bazı yetkililer de, fakülte spor salonlarının bazı kulüplerin tekelinde olduklarını, bunların geniş öğrenci kitlelerinin kullanımına açık olmadığını belirtmişlerdir.

Basketbol, voleybol, futbol, hentbol, sutopu, yüzme, kayak, masa tenisi, kort tenisi, boks ve güreş gibi onuç dalda faaliyet gösteren birlik, Ankara Üniversitesi bünyesinde spor yarışmaları düzenlemektedir. Her yıl Mayıs ayı içinde bir de AÜ Spor Şenliği yapılmaktadır.

Birlik teşvik edici ödülleri de dağıtmaktadır. Ancak yönetmeliğin 13 maddesinde yer alan, «Teşvik edici burs ve sporcu öğrencilerin sağlanmasını koruması ve beslenmeleri için gerekli ve mali olanakların sağlanması» konusunda bugüne değin bir şey yapılmamıştır.

Prof. Dr. Kurthan Fişek AÜSB Başkanlığına Seçildi
İki yılda bir yenilenen AÜSB Başkanlığı seçimi sonunda bu yıl Prof. Dr. Kurthan Fişek, başkanlığa getirildi. AÜ Senatosunda yapılan seçimle başkanlığa getirilen Kurthan Fişek Birliği iki yıl boyunca yönetecektir.

ÇAĞRI

(Baştarafı 3'üncü Sayfada)

Üçüncü sınıfa gelindiğinde artık Okul ve çevre tanınmıştır. Öğrenci birşeyler yapmak ister. Hocalarla bireysel diyaloglara girilir. Okulun olanakları zorlanır.

Üçüncü ve dördüncü sınıflarda zaman zaman kıpırdanmalara, baş kaldırmalara rastlanır. Bunlar da başarısızlıkla sonuçlanınca, karnını doyuracak bir işten öte düşüncesi olmayan, dünyaya yalnız kendi gözlüğünden bakan, çelişkileri olmayan yaşamı kendilerince yorumlamış, diplomalı köleler, okulumuzdan mezun olarak dünyanın çarklarında yerlerini alırlar.

Dünü eleştirmek kolaydır. Asıl önemli olan, dünün ışığında bugün ve yarın neler yapılabileceğinin tartışmasına girmektir.

•BYYO'dan GÖRÜNÜM, biz öğrenciler için kaçırılmaması gereken bir fırsattır. Alabildiğince değerlendirmek hem hakkımız hem de görevimizdir. Bu düşünceden yola çıkıldığında her öğrencinin gazetesine ilişkin kurması, ortaya, sergilenilecek ürünler çıkarması gerekmektedir. Gazete sorumluları ise, gazeteye en geniş kitlenin katılımını sağlamak için çaba harcamak zorundadırlar. BYYO'dan Görünüm, yalnızca çalışanlarının değil, tüm Okul kitlesininidir. Onu yaratmak ise bizlerin görevidir.

A. AĞAOĞLU

(Baştarafı 4'üncü Sayfada)

Sizi yazmağa iten neden, ödülleri olmadığına göre, nedir?

Yazarı en çok sevindiren okurlarının ilgisi.

Türk okurunun, sayısı az olmakla birlikte yazarı yakından izleyen, onu ödüllendiren bir niteliği var. Belki bunu bilmek bizi daha fazla yazmaya itiyor. Bu olmasa, istersek 50 ödül alalım, hiçbir değeri yoktur. Yanlış anlaşılmasın. •Bir Dügün Gece•'ni bir yılda üç ödül aldığı için okuruna ulaşmış değil. Tek ödül almadan da 3. ayında iki başlık yaptı. Demekki, benim bu kadar okurum var, kendime göre belli düzeyde saydığım o kadar okurumun olduğunu bilmek, 18 yaşından beri yazmayla uğraşan beni yeterince sevindirmektedir. Ayrıca seçici kurul üyeleri içinde çok saygı duyduğum, beni benimsediğini ve onayladığını bildiğim kişiler varsa ayrı bir sevinç kaynağı; onun ötesini boşverin.

Bize son olarak söylemek istedikleriniz?

İlginize teşekkür ederim. Ancak şu dileğimi il etmek isterim. Sizler de, yakında bizim işimize yakın görevler üstleneceksiniz; büyük çelişkiler içinde kalacaksınız, düzen böyle sürdükçe. Dileğim o ki, nerede çalışırsanız çalışın, işinize inanarak, seveerek kendi dünya görüşünüz doğrultusunda yapmaya çalıştığınız sürece, yine de geride küçük de olsa bir ses kalır. Koşullar ters yönde zorluyor bizi ama, biz o koşullar altında yenilmemeye çalışıyoruz.

Nasıl bir toplumda yaşadığınızı farkındayım. Bilerim, görerek, seveerek işimi yapmaya çalışıyorum. Size de başarılar dilerim.

ÖYKÜ

(Baştarafı 9'uncu Sayfada)

ruz? Gözlerime inanamıyorum. Siz buralara gelir miydiniz?

— Oo Ferhunde hanım. Sizi görmek ne büyük mutluluk. Çoktandır görüşemiyorduk.

— Oktay bey, doğrusu kırgının size. İnsan bir arayış sorar değil mi? İyi halde misin, sıhhatin yerinde mi? Merak içinde bıraktın bizi bunca zamandır.

Bir köşede de ukala bir aydınla güzel bir bayan konuşuyorlar. Adam hareketleriyle sanki •tüm kadınlar bana vız gelir• demek istiyor. Güzel bayanın kültür konusunda eksikleri olduğu, ukağanın karşısında köşeye sıkışmışlığı her halinden belli oluyor.

— Şu konserlerden çok hoşlanıyorum. İnsanın haftada bir kez de olsa dostlarıyla bir arada olması ne güzel şey değil mi?

— Evet dostların arasında olmak güzel şey mutlaka. Ancak benim konserlere gelişimin nedeni, dostlarla bir arada olmak kadar basit bir temele dayanmıyor. Türk insanında müzik konusunda belirgin bir doyumsuzluk var. Müzik konusunda da pek eğitilmemiş bir milletiz. Son zamanlarda yoz müziğin geniş bir dinleyici kitlesi bul-

Kahvede Çay

(Baştarafı 5'inci Sayfada)

bir karışık, •şimdi dişler bembeyaz•. Bir başkası, gözlerinde binbir anlam, çapkınca bana bakıyor, elinde kağıtlar, dörtlerden.

Bir tanışma töreni: •Selçuk müyde adın, benimki de Abidin•. Gülerken bakıyor kurnazca, kitabın kapakından okudun, anladım, dercesine.

Bir anorak, kimbilir kaç para; Bravo Dolfin'de görmüştüm, bembeyazın yanına gidip oturuyor, saçlar afro.

— Bir elliiki veeer!

Radyodan bir ses nasıl olduysa duyuluyor. •Bir demet yasemen, aşkımın tek hatırası•. Zeki Müren söylüyor. İçerisi soğuk değil, sıcak da değil, ama sıkıntı var; paltolar, ceketler fora ediliyor. Bir kız geçiyor ona; buna takılıp sürünerek. Sırtındaki çanta ilginç, çevresine hiç bakmıyor bile; köşedeki masaya gitti, bir erkek kalktı ayağa, tek başına oturuyordu zaten.

Nereden geldiği belli olmayan bir ses, •niye dizedin 52 kağıdı da masaya•. •Fal açıyorum• dedi kağıtları dizen kız.

— Sandalyeyi alabilir miyim?

— Şimdi arkadaş geliyor.

— Selam n'aber? Anlaşılmayan konuşmalar, gözler gülüyor...

— Selaaaaam!

Gelenler birden arttı, saat yarım, dersler bitti anlaşılan. Masanın kenarına tüneyen çocukların bekledikleri geldi, iki güzel kız. Büyük rastlantı, ikisi de ellerini tahta gibi yapıp çenelerinin altlarına koydular. Çocuk konuşuyor, kızlar hayran gözleriyle dinliyorlar.

•Ah keşke• dediğini duyuyorum birilerinin...

Kahve güzel yine tezgahın yanında, örgüye merak sarmış, çuha örtülü masada. İri iri gözlükler, kara pırl pırl saçlar, güzel de değil pek ama hayranları sarmış çevresini.

— Evveeeet çay biliri!

Ayakta dikkilmekten yoruldu kız, kola kasesına oturdu nihayet...

ması, bunun en basit örneğidir. Ben her hafta buraya gelip, batının büyük ustalarının eserlerini dinleyerek, bir ölçüde de olsa, müzik konusunda tatmine ulaşıyorum.

Orkestra yerini alıyor. Salon tıklım tıklım dolu. Merak ediyorum. Acaba bu kadar insanın kaçta kaçta klasik müzikten anlıyor. Benim tahminim en iyimser hesaplara yüzde yirmiyi geçemeyeceği. Arkadaşıma soruyorum. Yarısından fazlasının anlayacağını söylüyor. Gülümsüyorum.

Orkestra başlıyor. Salonda çıt yok. Müzik bana hiç bir şey vermiyor. Ben de müzisyenlerin hareketlerini seyretmekle yetiniyorum. Müzik yaşıyor ve susuyor. Birden canhıraş bir şekilde öksürükler başlıyor. Öksürme ihtiyacı olanda olmayan da büyük bir hırsla öksürüyor. Düşünüyorum bu öksürükler orkestrayı beğenmemek anlamına mı geliyor diye. Keman konçertosu süresince müzik üç kez başlıyor. İki kez de öksürme molası veriliyor. O zaman anlıyorum, ukala aydının konçerto üç bölümden oluşuyor derken neyi anlatma-
ca çalıştığını.

Müzik üçüncü kez duruyor. Bekliyorum öksürükleri. Ve iki sıra önündeki adama bakıyorum öksürecek mi diye. Çünkü öksürük molalarında ilk öksüren o oluyor, bütün millette onu takip ediyordu.

Ara verilmiş, birazdan Çaykovski'nin 2 senfonisini dinleyeceğiz.

Ben de kalkıyorum. Bu kadar işkence üstüne bir sigara içilir her halde.

— Nasıl zevk aldın mı bari? diye soruyorum arkadaşşıma.

— •Hem de nasıl zevk aldım• diyor. İkinci sığınan kemancıyı, elinde sopa, saçı başı dağıtmış şefi seyretmek büyük zevk doğrusu.

Orkestra yeniden yerini alıyor. Yarım kalan filitreyi özülerek de olsa atmak zorunda kalıyorum. Ve yeniden oturuyoruz yerlerimize. Müzik başlıyor. Bu sefer ki daha ilginç. İki adam yukarda oturuyor. Arada sırada kalkıp koca bir davula koca bir cana vuruyorlar. Ben müziği bıraktım onları seyrediyorum. Hem de bu işi o kadar büyük bir ciddiyetle yapıyorlar ki. Burada da hep aynı adam öksürüyor, millet de peşinden.

Bir an mutlu olup olmadığımı düşünüyorum. Kesinlikle mutlu değilim. Her türlü sorundan kendilerini bu deroce soyutlamış insanların arasında nasıl mutlu olabilirdim.

Arasıra kalkıp davula vuran o insanları seyrederken, öksürük molaları, çekiştirmeler, alkışlar, dedikodular derken gece sona eriyor. En azından insanların ne denli yapmacık olabileceğini öğrendim, belki de tek kazancım bu.

Salondan çıktık; yakın arkadaşlarımdan biriyi yürüyoruz. Yollar ıspız. Yağmur çiseliyor. Ona anlattım bütün gün başımdan geçenleri, ve konserle ilgili düşüncelerimi. Tobessümle karşıladı.

— •Bunlar kent yaşamında olağan şeyler. Ama sen üç yıldır alıngamadin galiba• dedi.

Sonra otobüse binene kadar hiç konuşmuyoruz. Gözümde tütüyordu, köyüm, veeletler, anam ve babam. Karar verdim, gelin ablaya okuma yazma öğreteceğim.

Şehirlik yerde yaşamak zor iş be kardeşim...

Geray "SBF Yurtsever yöneticiler yetiştirmeyi görev kabul etmektedir."

(BYYO ÖZEL) Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Cevat Geray, "Fakülte'nin Türk toplumuna ve bilim yaşamına yararlı hizmetler sürdürerek yurtsever yöneticiler yetiştirmeyi en yüksek görev kabul etmekte olduğunu" söylemiştir.

Prof. Dr. Geray SBF'nin 121. kuruluş yıldönümü nedeniyle yaptığı konuşmada "Atatürk'ün verdiği görev doğrultusunda yüksek bir hizmet anlayışıyla hizmet sunduklarını" belirtmiştir.

SBF'nin 121. kuruluş yıldönümü Aralık ayı başında törenlerle kutlanmıştır.

ÖĞRENCİNİN REHBERİ

MEDİKO - SOSYAL MERKEZİ

ESİN YILDIRIM

Ankara Üniversitesine giren her öğrencinin, Fakültesine kaydını yaptıranın tanıştığı Mediko-Sosyal merkezinin amacı, •e işlevleri şunlardır:

•A.Ü. Öğrencilerinin beden ve ruh sağlığını korumak, hasta öğrencileri tedavi etmek veya ettirmek, öğrencilerin sosyal problemleri ile meşgul olmak, sağlık ve sosyal durumlarını ıslah etmek, bu merkez aynı zamanda bir eğitim ve araştırma dairesidir.

Ankara Üniversitesinin yaklaşık 20 bin öğrencisinin sağlık gereksinimlerini karşılayabilen Merkez, sosyal hizmetler konusunda yetersiz kalmaktadır. Sosyal hizmetlerin yetersizliği, tesis ve bina bulunmaması ile kurumlar arası eşgüdüm eksikliği nedenlerinden kaynaklanmaktadır.

Merkezin giderlerinin finansmanı, Devlet bütçesi ve öğrencilerin şebeke alırken ödedikleri yıllık 250 lira tutarındaki harçtan sağlanmaktadır.

Sağlık hizmetleri, dahiliye, göğüs, çocuk hastalığı, psikiyatri, laboratuvar ve diş klinikleri biçiminde yürütülmektedir.

Merkeze sağlık hizmeti için başvuran öğrenciler, doktor yokluğunda veya zorunlu durumlarda hastaneye sevk edilmektedirler. Geçen dönemde en çok Tıp Fakültesi Hastanesine, en az ise Hacettepe Hastanesine sevk işlemi yapılmıştır. Merkez, tedavi için dış ülkelere de öğrenci göndermektedir. Diş protez, lens gibi "lüks" sayılan gereksinimler dışında ilaç, gözlük, ortopedik cihaz ve ameliyat giderleri Merkez tarafından karşılanmaktadır.

Merkezin sağlamayı amaçladığı sosyal hizmetler ise şunlardır: "Öğrencilerin barınma, giyim, beslenme gibi temel gereksinimlerini karşılamak, Kredi-Yurtlar Kurumu ile işbirliği yaparak burs, kredi sağlamaya ve boş zamanları, değerlendirmeye yardımcı olmak". Merkez, dört yıl önce başladığı tleri sürülen folklor ve müzik yarışmaları, geziler, satraç turnuvaları düzenlenmesini ise artık gerçekleştirememektedir.

Kapatılan, 5300 ciltlik başvuru kitabı ve 170 kişilik okuma salonu olan kütüphanenin de bir süre sonra açılacağı açıklanmıştır. Açılacak olan kütüphanede evlere kitap verme servisinin de kurulacağı belirtilmiştir.

Müdürlüğün bünyesinde çalışan Ankara Üniversitesi Spor Birliği de, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmeleri amacıyla kurulmuştur. Üniversitenin bünyesindeki Fakülte öğrencilerinin kaynaşması amacıyla düzenlenen A.Ü. spor sevgi, Marita başlayacak, finaller ise Mayıs'ta yapılacaktır.

Mediko-Sosyal Merkezi Müdürü Savaş Türel, Merkezin hizmetleri konusunda şu açıklamaları yapmıştır:

"Merkez öğrencilerin kendi aralarında bir sosyal yardımlaşma aracı, bir çeşit sosyal sigortadır. Buraya sağlık hizmeti için gelen öğrenciler aldıkları ilaçları yeterli görmeyerek sağlıklarına özen gösterip, mümkünse dinlenmenin olansklarını yaratmalıdırlar. Trafik kazaları, herhangi bir nedenle olan ansızın hastaneye yatmalarda merkeze verilecek haberle birlikte Merkez, hasta öğrenciye gerekli ilgiyi göstermekte, kimseless öğrencilere ziyaretçi gönderilmektedir. Hastanede yatışı sürece masraflar merkezce karşılanmaktadır. Spor birliğinin temin ettiği spor malzemelerinin iade edilmemesi sorununa karşılık olarak yeni bir uygulamaya gidilmektedir. Merkezen çıkış almayan öğrenciler diplomalarını da alamayacaklardır."

Türel, sporcu öğrencilerin özel klupleri değil, fakülte takımlarını tercih etmelerini istemiştir.

Bilinmeyen Yanlarıyla

(Baştarafı 5'inci Sayfada)

İller hemen farkettileri için öbür sisteme haber veriyorlar. Anonstan yanıt gelmeyince anladım tabii, çok üzül-düm ama. Beş dakika sonra İstanbul'dan gelen uçağın kapısını "n'oldu" diye sordu, "Ercan kapısını yitirdik" cevabını verdiler. 30 saniye önce sağ başa döndüğü için dağa çarptı; görmeden alçalma denir ona, bir pilotaj hatasıydı.

— Böyle ilginç olayların olmamasını dileyerek, bunca donatımı nasıl sağladığınızı sorsam, ne dersiniz?

— Benim arkadaşlarımdan hepsinin arabası var, evi var; benim yok hiçbirşeyim. Benim de bunlarım var. Bana göre hepsinden güzel bunlar. Bazı arkadaşlar vardır, gülerler bana, bazen ben de onlara gülerim. Karşılıklı gülüşüyoruz; amaç o zaten, karşılıklı gülüşmek. Yani olanak buldukça bunlara "yatırım" yapıyorum.

— Konu dışından bir şey soracağım, İçerde bir yığın trenler, pipolar gördüm, neden o denli çok onlar?

— Onlar benim eğlencem. O trenler 465.000 parça pipolar elliye yakın. Onlar hakkında başka zaman birşeyler anlatayim "GÖRÜNÜM" oldu mu?

Aldıkları kitapları kütüphaneye geri vermeyen öğrenciler çıkış alamıyor

Sengül SİSLİOĞLU

Siyasal Bilgiler Fakültesi Kütüphanesinden aldıkları kitapları iade etmeyen öğrenciler okulu bitirdiklerinde kütüphaneden belge almadan çıkış alamamaktadırlar.

SBF Kütüphanesi Müdürü Leyla Bacioğlu'ndan alınan bilgiye göre, okulu bitiren öğrencilerin çıkışlarını alabilmesi için Kütüphane Müdürlüğü'nün verdiği, «Kütüphane ile hiçbir ilişkisi yoktur» belgesi gerekmektedir. Bu durumda, öğrenciler karşılaştığı en büyük zorluluğun para cezası olduğunu söyleyen Kütüphane Müdürü Bacioğlu sözlerini şöyle sürdürmüştür:

«Aldığı kitabı iade edemeyen öğrenci, bunu kaybetmesi durumunda kitabın fiyatının 13 katı ceza ödemektedir. Ayrıca iade edileceği tarihten başlamak üzere her gün için bir lira ödemek zorundadır. Öğrenciden alınan bu para ile

kayıp olan kitabın aynı ya da içeriği aynı olan başka bir kitap alınarak yerine konmaktadır.»

Leyla Bacioğlu, en son 1973 yılında yapılan sayımda yaklaşık 93 bin olarak saptanan kitap sayısında büyük ölçüde bir azalma olmadığını, bunun da Kütüphanenin kapalı raf sistemi ile işlemesine bağlı olduğunu, kaydetmiştir.

ÖĞRETİM ÜYELERİ

Leyla Bacioğlu, özellikle öğretim üyelerinin aldıkları kitapları değerlendiren, bunların iade edilmelerinin gecikmesi durumunda öğrencilerin bu kitaplardan yararlanamadıklarını söylemiştir. Bacioğlu, şunları belirtmiştir:

«Her öğretim üyesinin 30 kitap alma hakkı var. Genellikle bu sınırı aşmaktadır. Kitapları üzerlerinde uzun süre kalıyor. Yurt dışına çıkmaları

gerektiğinde veya okuldaki ayrıldıklarında da bu kitaplar üzerlerinde kalabilmekte, iade etmeleri tamamen keyiflerine kalmaktadır. Biz kütüphane yetkilileri olarak öğrencilerden istenen çıkış belgesinin öğretim üyelerinden de istenmesini gerekli görüyoruz. Bu sene bu kitapların listesini çıkarttık, yarısı bile iade edilmedi.»

OKUMA SALONU

Kütüphanenin, sağlık koşullarına ve kütüphane okuma salonu niteliğine uymadığını, kaydeden Bacioğlu, salonun ısıtılması için yetkililere özellikle başvurduklarını, ancak bugüne kadar sonuç alınmadığını belirtmiştir.

Doç. Dr. Kışlalı BYYO'na öğretim üyesi oldu

(BYYO-ÖZEL) Doç. Ahmet Taner Kışlalı, Ankara Üniversitesi Senatosunun 2 Aralık 1980 günü kararıyla Balyan ve Yayın Yüksek Okulu'na öğretim üyesi olarak atanmıştır.

Daha önce SBF'de «Siyasal Davranış Kursu»'nda görev yapmış olan Kışlalı, 1977'de İzmir'den CHP milletvekili seçilmiştir. 1978 yılı başında kurulan CHP-4 Bağımsızlar Hükümetinde Kültür Bakanı olarak görev alan Kışlalı'nın bakanlık görevi 14 Ekim 1979 seçimlerinden sonra Hükümetin istifasıyla sona ermiştir.

12 Eylül'den sonra Parlamento'nun feshedilmesi üzerine BYYO'na öğretim üyesi olan Kışlalı, «Siyaset Sosyolojisi» dersini yüklenecektir.

Belediyenin yeni uygulamasında öğrencilere indirim tanınmıyor

(BYYO-ÖZEL) — Ankara Belediyesi otobüslerinde yeni kullanılmaya başlanan Toplu Taşıma Kartlarında öğrencilere indirim yapılmaması tepkiyle karşılanmıştır.

Bu konuda görüşlerini aldıkları Belediye yetkilileri şunları söylemişlerdir: «Bu geçici bir uygulamadır. Başarı sağlayıp sağlamasına göre kaldırılabilir ya da sürdürülebilir. Öğrencilere indirim yapılmaması Belediye Encümeninin kararıdır. Kartlar zaten çok ucuzdur. Bu bakımdan öğrencilere bir indirim yapmayı düşünmedik.»

İSTANBUL'DA ÖĞRENCİ İNDİRİMİ VAR

Diger yandan İstanbul Belediyesinin bir yıl yakındır devam eden uygulamasında öğrencilere 100 TL'lik indirim yapılmaktadır. İstanbul Belediyesinin çıkardığı Mavi Kartlar sivilere 400 TL, öğrencilere 300 TL karşılığında satılmaktadır. Ankara Belediyesi yetkilileri ise İstanbul ve Ankara Belediyelerinin uygulamalarının aynı olduğunu, İstanbul Belediyesinin indirimini, Ankara Belediyesini bağlamayacağını söylemişlerdir.

BYYO Müdürü Ö. Akmut

(Baştarafı 1'nci Sayfada) sü Öğretim Üyelerinden Özdemir Akmut 14 Temmuz 1980 tarihinde Profesör olduktan sonra, kendisine önerilen BYYO Müdürlüğü görevini, «ülkenin içinde bulunduğu zor koşulları bilerek, okul sorunlarının çözümüne yardımcı olmak amacıyla kabul ettiğini» belirtmiştir.

Kasım başında Müdürlüğü Prof. Yüksel Koç Yalın'dan devralan Akmut, okul sorunlarını şöyle özetlemiştir:

«Okulumuzun sorunları bençe iki grupta toplanıyor. Birincisi yönetimle ilgili, ikincisi akademik sorunlar. Başın ve Yayın Yüksek Okulunun eğitim-öğretim programının uygulamaya yönelik oluşundan dolayı Döner Sermaye İşletmesinin elverdiği ölçüde stüdyo ve basımevi bölümünün kullanımını hızlandırmak

VERTOV

(Baştarafı 7'nci Sayfada)

dünya sinemasında etkileri günümüze değin sürmekte olan sayılı yönetmenlerden biridir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Anne Bawden (Der.) The Oxford Companion to Film, Oxford University Press, London, 1976.

Erik Barnouw, Documentary, A History of the Non-fiction Film, Oxford University Press, London, 1976.

Jay Leyda, Kino, A History of the Russian and Soviet Film, Allen and Unwin Ltd., London, 1973.

Luda and Jean Schiltzer (Der.) Cinema in Revolution, Secken and Warburg, London, 1973.

YEMEKHANE

(Baştarafı 1'nci Sayfada)

Arslan, kalan yemeklerin tekrar verilip verilmediği konusundaki bir soruya da, bunun kesinlikle mümkün olmadığını, artan yemeklerin döklüğü yanıtı vermiştir.

ÖĞRENCİLER NE DİYOR...

Günde 650'ye yakın kişinin yararlandığı SBF yemekhanesinde yemek yiyenlerin büyük çoğunluğu, yemekhane giriş-çıkışındaki kargaşaya uzun kuyruk ve yavaş servise, 20 liradan 30 liraya yükselen fiyatlarından şikayet etmektedirler.

Yemekhanenin, şimdiki yerinden SBF'nin altındaki «Taş Oda» denilen üç bölümlük salona taşınmasını öneren öğrenciler, bu uygulama gerçekleştirildiğinde daha hızlı ve rahat servisi mümkün olabileceğini belirtmektedirler. Öğrencilerin bu servis gecikmeleri yüzünden 13.30'da başlayan derslerine geç kaldıkları öğrenilmiştir.

Üniversiteye sahte belge

(Baştarafı 1'nci Sayfada)

deki fotoğraf ve imzaların kullanılmadığı saptanmıştır. Bunun üzerine olay, Üniversitelerarası Seçme ve Yerleştirme Merkezine duyurulmuş. Merkez tarafından yaptırılan araştırma sonucu öğrencinin sahtekarlık yaptığı kesinleşerek konu Okul Yönetim Kuruluna getirilmiştir. Yönetim Kurulu, Üniversite Öğrencileri Disiplin Yönetmeliğinin 3. maddesi uyarınca S.E.'nin okuldaki çıkarılmasına karar vermiştir.

istiyoruz. İlk aşamada Gazetecilik ve Halkla İlişkiler bölümünün uygulamalı çalışmalarını yapabilmesi için basımevinin kullanılması ve sinema sorunlarını ele almayı düşünüyoruz. Yönetimle ilgili sorunlar bir yönüyle yine akademik; şöyle ki: öğrencilerimizin derse devamını sağlamak, öğretimi çalışmalarını aksatan ve gerektiği biçimde düzenlenmesini engelleyen bazı yönetim bozukluklarını çözmek.»

SİNEMA SALONUNUN ONARILMASI GEREKİYOR

Akmut, Sinema Salonunun gösterime açılması konusunda, «Bu başarısızlıkla sonuçlanabilir. İş sonuçlandırmadan bazı görüşmeler konusunda bilgi vermenin yanlış olabileceği kanısındayım. Sinema etkinliklerini, film gösterileri, konferanslar, açık oturumlar biçiminde gerçekleştirebiliriz. Ancak, öncelikle sinema salonunun tamir isteyen gereçlerinin onarılması, perdelerinin yapılması gerekiyor» demiştir.

Gazetemizin çıkması konusunda ise Müdürümüz, BYYO'nun bir uygulama gazetesine gerek sinema duyuruları söylemiş ve şunları eklemiştir: Gazetecilik ve Halkla İlişkiler bölümü yarının değerli gazetecilerini yetiştiren bir bölümdür. Bu nedenle uygulama yapmak durumundadır. Bu amaca yönelik çalışmalarını sürdürecekleri Süreç Okul Yönetimi öğrenci arkadaşların yanında olacaktır. Bu amaca erişmede ilk girişimde bulunan ve gerçekleştirmesini sağlayan herkesi kutlamak isterim.»

SBF Lisans öğretim

(Baştarafı 1'nci Sayfada) anların esas olması yöntemi getirilmiştir.

Ayrıca bölümlere ayrılma işleminin birinci sınıftan itibaren başlaması ve bütün bölümlerde de birinci ve ikinci sınıfların tüm derslerinin zorunlu olması, yeni yönetmelikte yer almıştır.

BÖLÜMLER VE SEÇİMLİK DERSLER

Yeni yönetmelikte değiştirilen 6. maddeye göre, «Her öğrenci, her dönem için seçilmiş derslerden ikisini (Ulusal-arası ilişkiler bölümünde birini) seçmek zorundadır. İktisat Bölümü öğrencileri, üçüncü ve dördüncü sınıfların her birinde, yıld almak zorunda oldukları dört seçilmiş dersden birisini, aşağıdaki diğer bölüm dersleri arasından seçebilir: İşletme İktisadi, Genel Muhasebe II, İşletme Hukuku, Sosyal Politika ve Giriş, Bilgi Sayar Programlama.»

Yeni yönetmeliğin ne zaman uygulanacağı belli değildir.

Kantin Açıldı

(BYYO-ÖZEL) — Okulumuz Yönetim Kurulu aralık kantinin belli saatler arasında açık kalmasını kararlaştırmıştır.

Yönetim Kurulunun 5 Aralık'ta yaptığı toplantıda aldığı karar uyarınca, kantin 16 Aralık gününden itibaren 7.45 - 8.30 ile 12.30 - 13.30 saatleri arasında açık bulundurulacaktır. Kantinin gelir hesaplarının denetlenmesi görevi Dr. Metin Inceoglu'na verilmiştir. Ancak kantinin açılma saatlerinin yetersiz oluşu, dersleri az olan öğrencileri kapı önünde beklemekten tümüyle kurtaramamıştır. Bunun üzerine sabah bir saat daha açık kalması kararlaştırılmıştır.

SİNEMA KOLU

Aralık ayında iki kez toplanan Yönetim Kurulunun aldığı kararlardan öğrencileri doğrudan ilgilendirenleri şunlardır:

«Sinema kolu tözük tasarısı ile öğrencilerin konuya ilişkin 15 Aralık 1980 tarihli dilekçeleri incelendi.

Sinema Kolu tözük tasarısının Prof. Dr. Şeref Gözübüyük ile Doç. Dr. Ünsal Oskay'dan oluşan bir komisyonca ilkel ve yazım tekniği açısından gözden geçirilmesine, Tözüğün son şeklini alması ve onaylanmasından sonra Sinema Kolu kütüphanede dolap verilmesine, Akademik-Toplumsal tartışma toplantıları konusunda Sıkıyönetim Komutanlığı'nın izni gerektiğinden, bu izin alındıktan sonra konunun görüşülmesine, Salonun ve film göstericilerinin onarımı için çalışmaların sürmekte olduğuna, Araçların kullanımında şimdilik teknisyen alımı yerine yetiştirilecek öğrencilerden yararlanılmasına, Öğrencilerin veya alınacak personelin eğitimlerinin sağlanması ile ilgili konusunun TRT ile gö-

rüşülmesine bu görüşmeleri Doç. Dr. Ünsal Oskay ile Doç. Dr. Aysel Aziz'in yönetmesi; Sinema Kolu için pano ayrılması ve film duyuruları, afiş asılmasının yönetmeliğin işlerlik kazanması halinde mümkün olacağına karar verildi.»

Ayrıca, öğrenci işlerinin denetlenmesi ve aksaklıkların saptanması konusunda Doç. Dr. Ahmet Kışlalı başkanlığında, Doç. Dr. Ahmet Danışman ve öğretim görevlisi Dr. Ziya Erarp'ın katılacakları bir komisyon oluşturulmuştur.

Japonya'yı tanıtan Sergi ilgi gördü

Japon yaşamının tanıtıldığı fotoğraf sergisi, Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde, 1 Aralık'ta açıldı. İlgili ile izlenen sergi hakkında bilgi aldığımız Japonya Kültür Ateşeliği görevlisi Kutsal Engür - «Bu sergide, fotoğraf ve filmlerle, Japonya'yı daha yakından tanıtmaya çalışıyoruz» dedi. 14 Aralık kadar açık kalan sergideki fotoğrafların çarpıcılığı, serginin geniş ilgi görmesine neden oldu.

DUYURU

Hükümetimiz ile İngiltere Hükümeti arasında varolan Kültür Anlaşması çerçevesinde, İngiliz Kültür Heyeti aracılığı ile 1981-1982 öğretim yılı için Hükümetimiz emrine (11) adet araştırma bursu verilmiştir.

Bursla ilgili belgeler M.E.B. Dış Münasebetler Gen. Md. de incelenebilir. Belgelerle en son başvurma tarihi 26 Ocak 1981 işgünü sonuna kadardır.

Ankara kadın ressamlar derneği 15. sergisini açtı

Ankara Kadın Ressamlar Derneği, kuruluşunun onuncu yılında 15. Sergisini, Ankara Devlet Güzel Sanatlar Galerisinde 1 Aralık'ta açtı. Konuk sanatçı olarak katılan Emel Korumtürk ile birlikte yirmidört bayan ressamımızın

pastel ve yağlıboya tabloları ile katıldığı sergi, 15 Aralık'a kadar açık kaldı.

Konuştuğumuz defnak üyeleri, 1970 yılında kurulan derneğin şimdiye değin yurt içi ve yurt dışında 15 sergi açtığını belirttiler.

KONUĞUMUZ

BASIN KONUSUNDA Mehmet Ali KİŞLALİ İLE ŞÖYLEŞİ

Bu köşede her ay ünlü bir meslektaşla söyleşmeyi, meslek sorunları üzerinde tartışmayı amaçlıyoruz. Bu bir gazeteci de olabilir, yazar da. Meslektaşlarımızla yapacağımız söyleşileri aynen yayımlayacak, değerlendirmesini sizlere bırakacağız. İlk konugumuz Yankı Dergisi'nin sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni M.A. Kışlalı, Şökrü Küçükşahin ve Faruk Bildirici -Görünüm- adına Kışlalı'yı -terletmeye- çalıştılar.

— "Türkiye'de gazetelerin başındaki insanların seviyesi çok düşük"
— "Siyasi çekişmeler bitti diye gazetecilik bitmez ki..."

ŞÖKRÜ KÜÇÜKŞAHİN Sayın Kışlalı, Yankı'yı çıkardığınızda neyi hedeflediniz? Bunu basının Türkiye'deki tarihi gelişimi ile birlikte ele alalım.
M. A. KİŞLALİ Şunu söyleyeyim ben, gerek Milliyet gerekse Türk Haberler Ajansı'ndan ayrıldım dedim. Aslında ayrılmadım, kovuldum. Nedenlerini bilmek mümkün değil, ama bir gün Milliyet'ten elime bir mektup verdiler, "Hizmetinize teşekkür ederiz" diye. Türk Haberler Ajansı'nda da böyle oldu. 17 sene gazetecilik yapmışım, ve başarılı olduğumu sanıyordum. Ne yapabiliyordum düşünüyordum. O zamana kadar çalıştığım, dünyanın en iyi haber dergisi olan Time Mecmuasının bütün şeylerini öğrenmişim. Yani nasıl çıktığını, incelemlerini filan. Bunu yapabiliyordum hem de kendi işim olur dedim. Çünkü öteki taraflarda geçinmiyordum. Bütün ülkelere baktım. Batıdaki bütün ülkelere haftalık haber dergisi var, itibar görüyor ve büyük işlevleri var, halkı her şeyden haberdar ediyorlar. Her gün gazete okuma olanağı bulamayan bir çok insan var, böyle bir dergiyi haftada bir okumakla her şeyden haberdar olurlar. Çok önemli bir noktaydı bu Türkiye'de bu yoktu. Daha önce Akis diye bir dergi çıkmıştı, ama bu haber dergisi değil, mücadele dergisiydi.

SADECE SİYASİ OLAYLAR DEĞİL ÖNEMLİ OLAN HERŞEY İZLENMELİ

Türkiye'ye ilk defa haber dergiciliğini, Batı dünyasında olan şeyi getirdim. Herkes bunun Türkiye'de başarılı olamayacağını söyledi. Başta Metin Toker, olmak üzere Abdi İpekçi, Necati Zincirli gibi o zamanın belli başlı tüm gazetecileri ile konuştum, hepsi bu olmaz dedi. Beni ikna edemediler, çünkü bütün dünyada olan bir şeydi bu.

BÜYÜK TIRAJLI GAZETELERE GEÇİŞ

SORU Yankı'yla beraber 27 yıllık gazetecilik geçmişiniz var. Bu yıllar içinde basındaki gelişmeleri nasıl gözlemliyordunuz? Basının durumu neydi?

YANIT Aslında 1950'lerde basın daha çok okuyan insana hitap ederdi. Makaleler, çeviriler, incelemeler... Daha, renkli basın denen şey, küçümseyerek söylemiyorum bunu, yoktu. Okuyan insana hitap eden bol yazı vardı. Zafer, Ulus, Yeni İstanbul gibi gazeteler vardı o zaman. Hürriyet'in çıkışı biraz renk kattı basına. Haberler kısaldı, makaleler azaldı. Hürriyet'le birlikte Türkiye'de büyük tirajlı gazetelere yönelme başladı. Bunu Milliyet izledi. Milliyet, Abdi İpekçi'nin elinde aydınlara hitap eden ağırlıkta, batıda etkili denen ve halka yönelik, büyük tirajlı gazete olmak niyetiyle ortaya çıktı.

Hürriyet ve Milliyet'le birlikte Türk basınında değişiklikler oldu, gazeteler daha ilginç olmaya, daha çok haber vermeye yöneldiler. Eskiden bu, daha başka türlüydü, daha ciddiye. Haberin sansasyonel kısmına önem vermeyen gazetecilik vardı.

SORU Burada bir parantez açarak haberin tanımını yapar mısınız?

YANIT Haberin bilimsel tanımı nedir bilmiyorum, kitaplarda var ama aklımda kalmadı. Okuyucuları ilgilendiren her şey haberdur. Bu geniş tanımla haber, yeni bir olay olabilir, eskiden olmuş, fakat bilmediğimiz olaylar da olabilir. Kısaca her ilgilendiğiniz şey haberdur.

FIKİR BASINININ ORTAYA ÇIKIŞI

Türkiye'de basının gelişimi böyle devam ederken Hürriyet ikiye ayrıldı. Günaydın ortaya çıktı. Hürriyet'in ortaklarından birisinin kafa yapısı, gazetecilik anlayışı Günaydın tipine uygundu. Bu durum Hürriyet'in okuyucusunu ikiye böldü. Biraz daha ciddi şeyler bekleyenler Hürriyet'te kaldılar. Hürriyet'in bir ara bir milyona ulaşan tirajı ikiye bölündü. Bu arada Cumhuriyet'in çok eski bir fonksiyonu vardı. Onda, 1950'ten sonra yavaş yavaş değişen bir gelişme ortaya çıktı. Cumhuriyet sola kaydı. Gazeteciliği biraz fikri açıdan ele almaya başladı. Bunun karşısında da başka fikri açıdan bakan, sağ tarafta Tercüman çıktı. Böylece 1950 ihtilalinden sonra fikir alanlarına, doktrinlere bağlı bir gazetecilik türü gelişmeye başladı.

SORU 1980 yılından sonra doktrin gazeteciliğine geçildi dediniz. Burada basının tarafsızlığına değinelim. Basında çalışan herkesin bir siyasal düşüncesi vardır. Böyle olunca basının tarafsızlığı mümkün müdür?

BASININ TARAFSIZLIĞI

YANIT Bence gazetenin tarafsızlığı mümkün değil. Bu gün her gazete hakkında bir yargıya varmak mümkündür. Bütün dünyada tarafsız bir gazete bulamazsınız. Ama diyorsunuz ki "Le Monde" ortanın solunda, "New York Times" Amerika'ya göre liberal bir gazetedir. Çalışan gazetecilerin de bir fikri vardır, o da doğru. Yalnız iyi bir gazeteci bir olayı her açıdan gözlemleyip bunları yazısına koyabildiği zaman tarafsız gazeteci olur. Gazetecinin bir fikri olabilir, kendi fikrini yazısının bir yerinde söyleyebilir veya yorumunda kullanabilir. Buna bir şey demiyorum. Fakat muhabirlik yapan gazeteci bir olayı okuyucusuna mümkün olduğu kadar çok tarafsız ve ilginç yanlarıyla aktarmak zorundadır. Çünkü kendi siyasal eğilimleri dolayısıyla madalyonunun iki yüzünü de göstermezse okuyucusuna haksızlık etmiş olur.

Türkiye'deki bu gelişmelerle birlikte böyle bir partizan kitle ortaya çıktı ki, bu kitle konunun öbür tarafını incelemiyor, kendisini ilgilendiren şekilde, solcuysa solcu, sağcıysa sağcı açıdan bakmaya başladı. Böylece iki tür gazete ortaya çıktı. Sağ ve Sol gazeteler.

SORU Bif de şunu sormak istiyorum. Türkiye'de sağ ve sol gazetelerin yanında ortada olmak savında bulunan gazeteler de var. Bir haberi örnek alarak sağdan bir gazeteye bakıyoruz ayrı soldan bir gazetede ayrı, ortadakinin daha ayrı yazılmış. Basının tarafsızlığı, ki buna haberde tarafsızlık diyelim, sağlanamıyor.

YANIT Buna tamamiyle katılıyorum. Ama bunun sorumluluğunun çok büyük bir kısmını gazeteleri yönetenlerde buluyorum. Çünkü, gazeteleri yönetenler, -az önce tarif ettiğim- batı dünyasının görüşü olan haber ölçüsüne uymuyorlar. Yani "biz okuyucumuza şu olaya her açıdan alarak vereceğiz, eksiksiz vereceğiz" diyen gazete yöneticisi olmalı ki, ondan bu anlayış aşağı doğru insan ve muhabir de "benim görevim buna her taraftan bakmaktır" desin. Akademi muhabir biliyor ki, olayın şu tarafını verirsen baştaki adam onu çıkarıp atacaktır. Türk basını böylesi kötü bir durum içine girdi.

SORU Basında çalışan insanların eğitim düzeyleri de kalitenin düşüklüğünü etkilemiyor mu? Basın konusunda eğitim yapan okullardan mezun olup basında çalışan az sayıda insan var. Basın daha çok yazarların basını olmuş durumda. Oysa basınla ilgili okullardan mezun olanlar iş bulamamakta. Kısaca basının personel politikası da bu kalitesizliği etkilemiyor mu?

İPEKÇİ'NİN ÖLÜMÜ BASINIMIZI GERİLETMİŞTİR

YANIT Bu dediğiniz doğru da bundan önce şu var. Demin de dediğim gibi gazetelerin başında ki insanların seviyeleri çok mühim. Bir Abdi İpekçi'nin ölmesinin Türk basınına müthiş şekilde getirdiği kanımdayım. Bunu siz de okulda bir araştırma konusu yaparak ortaya çıkarabilirsiniz. Abdi İpekçi öleli iki sene oldu. İki senede Türk basınında ne kadar düşüş olduğu ortaya çıkarılabilir. Özet olarak gazetelerin başındaki insanların seviyeleri neyse o gazetenin yükselbileceği seviye de o kadardır. Türkiye'de gazetelerin başındaki insanların seviyesi çok düşük. Böyle olunca eliz istediğiniz kadar iyi yetişmiş gazeteci adam getirin. Onları kullanacak adam yok ki.

SORU Özellikle 12 Eylül sonrası ortamında, gazeteler eski türden haber veremiyorlar. Yani şöyle: Bugün haber peşinde koşmanın olanakları biraz daraldı. Magazin türü haberler daha çok yer

almaya başladı, haber darlığı ortaya çıktı. O halde az önce sizin söylediğiniz olaylarla bağlantılı gazetelerin şimdi nereye yönelmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

YANIT Benim gazetecilik anlayışımın esası haberdur. Diğer şeyler yan süslerdir. Haber olan neyse gazeteci ona yönelmeli. Ama şunu demek istiyorsanız: "siyasal faaliyetlere bir sınırlama koymuş, ne yapsınlar?" Siyasal faaliyet yok ama onun dışında pek çok faaliyet alanı var.

SORU Bunları sayabiliرمىsınız? Konuyu biraz açabiliرمىyiz?

YANIT Mesela kültür, bilim, bilim derken sağlıktan tutun da enerjiye kadar pek çok alan var. Yani alan çok... Siyasal çekişmeler bitti diye gazetecilik bitmez ki.

SORU Sayın Kışlalı, özellikle büyük gazetelerimiz günlük ya da haftalık ilaveler vermektedir. Bu da kağıt gereksinimini artırmaktadır.

YANIT Zannediyorlar ki, 16 sayfalık gazeteye bir de ilave vererek okuyucuyu doyuracaklar, 16 sayfalık gazeteyi bile yarıyariya azaltsanız bir şey kaybetmez. O kadar büyük başlıklar... İlgisiz resimler... Fine o kadar çok yer israfı var ki. Bunu münakaşa etmek bile yersiz. Böylelikle ilave ver-se ne olur, vermese ne olur?

SORU Bizim sorunlarımız pek bitmiyor. Şöyle Basın-Yayın ya da gazetecilik okullarından mezun olanların gazetelere girmesi kolay değil.

YANIT Şimdi hayır. Bakın burda 10 yıldır Basın-Yayın okullarıyla ilgili çok keskin müşahadelirim oldu. Birçok arkadaşınız buraya geldi. Yüz tane filan diyebilirim. Ama bunların içinde gerçekten -bakın o lafımın başında söylediğim çok önemli- yani gazeteci olma kararlılığıyla, azmiyle gelen kimse görmedim. Şimdi bakıyorum arkadaşlara hiçbir şey yok. İstiyor ki, gelsin çok iyi para alsın, pek de canını sıkmasın. Olmuyor tabiki.

SORU Acaba ben tersini söylesem ne dersiniz? Mali sıkıntılar içinde kaldıkları için özellikle bu gün, birçok arkadaşımız muhabir olarak çalışıyor. Ancak bu arkadaşlarımızın aldıkları ücret çok düşük. Onların rakamları düzeyindedir. Ayda 1500 liraya çalışan arkadaşlarımız var. Bu çabaları karşılığında çok düşük ücret alması kendisini mesleğinden soğutuyor.

YANIT İyi gazeteci Türkiye'de en yüksek maaşı alabilir.

SORU Evei, ama o aşamaya gelinceye kadar ne olacak? Şu doğru: Kadrolu gazeteciler iyi para alıyor, ama kadroya geçene kadar çok çekiyor.

YANIT Bunu, çekmeden birşey olur mu? 28 senelik gazeteciyim. 1966 yılında Milliyet'ten Tercümana geçerken 1250 lira alıyordum.

SORU Doğru. Sizin bu kadar para karşılığında çalışmış, belli güçlükler çekmişsiniz ama bugün bütün gazetelerde genç muhabirlere söylenen hep şudur: "Ben gazeteye girdimde şu kadar para alıyordum." Bu bence yanlış bir anlayıştır. Bir takım şeyler yapılıyorsa karşılığı alınmalıdır.

YANIT Birşey yapmıyor ki, yapmıyor...

SORU Ama geçinmiyor ki...

YANIT Yapmıyor birşey... Bu iş yerinin birtakım gereksinimleri var. Bunlara bakıp kendi yeteneklerinizle Yankı'ya katkıda bulunmanız lazım.

SORU Bir de şunu sormak istiyorum. Diğer meslekler -tıp, mühendislik gibi- maddi nedenlerden kaynaklanıyor. Ama gazetecilik hiç bir zaman bol para sunmuyor. Buna rağmen özellikle, gazeteciliği seçen, yüzlerce, binlerce insan var, sizce neden? Gazeteciliği cazip kılan nedir?

YANIT Başından beri konuştuğumuz şey. Bu işi sevmek, bir köşesinden sarılmak ve ilerlemek...